

N O R G E

Rapport fra 10 rejser 1967 -2009.

Fugleiagttagelser af:

Birthe Rasmussen & Erik Vikkelsø Rasmussen

Indledning.

De fleste danske ornitologer har i deres unge dage set frem til den dag, hvor de første gang skulle på fjeldet. Opleve det subarktiske klima med lav, mos og sparsom birkebevoksning - lemminger, der piler rundt mellem vinterens sidste snedriver - og som enten jages af den aggressive Lille Kjove eller den fabelagtige Sneugle. Nyde Blåhalsens smukke forårssang med ringende triangler, bjælder og klokker, mens man får sin velfortjente, medbragte madpakke. Mærke de store vidder på højfjeldet, frosten i kinderne - og varmen, som kommer indefra efter en lang udmarvende heldagstravetur. Mange har taget til Lapland gennem tiderne for at snuse evige minder til sig - de fleste til Sverige, især Ammarnäs og Abisko. Men ved at kikke på kortet over Skandinavien, kan man se, at de eftertragtede vidder kan nås på den ofte halve afstand - nemlig i Norge - blandt andet på Dovrefjell.

Gennem de seneste 45 år har vi været 11 gange i Norge, hvoraf de 9 ture har været deciderede fugleture - heraf flere ture, hvor man enten ser på fugle 24 timer i døgnet, eller også kombinationsture med familie, socialt samvær og delvist fuglekikkeri. En del år har vi teltet på basislokaliteterne, således at man reelt er ude døgnet rundt - det gælder især 1963, 1974, 1976 og 1977. Andre år har vi overnattet i fjeldstuer, vandrehjem, etc., der har været centralt placerede i forhold til lokaliteterne. Man bliver mere magelig med årene, og de senere år har vi ikke teltet men valgt de hyggelige fjeldstuer, især 2002, 2007 og 2009. Når man i 1970'erne har ligget i telt mere end 100 nætter i Lapland - oftest i regnvejr - syntes vi, at vi har aftjent vores værnepligt hvad det angår. I 1963 gik turen med de grønne spejdere som barn og i 1971 stod der skiferie på programmet - dermed nul notater. Visse år har som nævnt været familieture med forældre og børn, dermed ganske få og sporadiske fuglenotater. Men rapporten dækker altså over det samlede fuglemæssige resultat. Andre år har vi kikket på fugle nærmest i døgndrift.

Som overalt i Lapland, er der langt mellem fuglene. Det er ofte nødvendigt at sætte sig ind i, hvor man kan se de forskellige arter - ofte suppleret med detailoplysninger om enkeltarter, der er så sjældne eller fåtallige, at man ikke selv har en chance for at finde disse på en relativ kort sommerferie. Ved gennemgang af artslisten skal man altså være klar over, at der ikke er tale om resultatet af en enkelt ferie, men mange over en lang årrække, der bevidst er spredt over de fleste Norske fylker. Desuden har flere besøg maksimalt været på knapt en uges varighed - dermed meget korte ferier. Visse år har vi valgt Finnmarksvidda, Varanger og Øvre Pasvik i nord, andre år de sydlige fylker såsom Oppland, Akershus og Møre- & Romsdal.

Aktivitetsoversigt de enkelte år - et kort resume.

1963: Telemarken og Vestfold. Første besøg i Norge som barn. Ingen fugleagttagelser. Teltning i juni nær Rjukan og Kongsberg, herunder en tur op på Gausta. Regnvejr næsten hver dag og diset vejr.

1967: Akershus, Oppland og Hedmark. 10 dages kærestetur primo juli med kun ganske få fugleagttagelser - der var andre ting, der var mere interessante. Mest bemærkelsesværdigt var Fjeldrype på Neverfjell, hvor den er sjælden. Blandet sommervejr, mange byger, overskyet, men også et par pæne sommerdage. Deltagere: BR og EVR + mange andre.

1970: Akershus, Oppland og Hedmark. 14 dage i første halvdel af juli med base på Birkebeineren vandrehjem i Lillehammer, Gudbrandsdalen. Intensiv aktivitet omkring Mesnafossen, herunder Bottilmyra og Baklia myra. Desuden Nordseter, herunder flere besøg på Neverfjell og Trondsmyra. Head-lines: ynglefund af Krognæb (fotodokumenteret) - dengang Skandinaviens sydligste ynglefund af denne art. Desuden Lavskrige, Spurveugle, etc.. Mest aktivitet i skovhabitater. Generelt flot vejr med få byger hele perioden. Deltagere: Henning Vikkelsø Rasmussen, Niels Erik Bade, BR og EVR.

1971: Oppland og Hedmark. Skitur en uge i februar til Høvringen, Rondane. Ganske få fugleiagttagelser. Totalt snedækkede landskaber på fjeldet. Frostvejr ned til -20 g. C med blå himmel / stjerneklart. Men næsten ingen fugle.

1972: Østfold, Akershus, Hedmark, Oppland og Møre & Romsdal – intensiv aktivitet en uge i juli med overnatninger på pensionater, vandrehjem og gæstgiveri, herunder besøg på Neverfjell, Nordseter, Hjerkin, Dovrefjell, Fokstumyra, Hareid-landet og øen Rundøy på Vestkysten. Head-lines var Pomeransfugl på Dovrefjell og ikke mindst ynglefund af Gråspætte ved Sulesund – et par med tre unger. Desuden koloni med mange Mallemukker på Rundøy. Vi kikkede efter Hvidrygget Spætte på Hareid-landet, hvor den yngler næsten hvert år, men vi fandt den ikke. Flot, behageligt sommervejr med kun få regnbyger. Deltagere: BR og EVR + familie.

1974: Finnmarksvidda, Varangerhalvøya, Sør-Varanger og Øvre Pasvik. 1 måned i Lapland med hovedmålet taigaen omkring Kuusamo i det østlige Finland, herefter 1 uge i og omkring Varangerhalvøya. Intensiv 24-timer-i-døgnet ornitologi med teltning hver dag på primær-lokaliteterne. Optælling af andefugle langs kysten på Varanger – bl.a. over 1000 Stellersænder taltes, head-lines iøvrigt: Sneugle (fotodokumenteret) på yngleplads på Oardovarre, et par syngende Dværgværlinger (fotodokumenteret) i Øvre Pasvik, Lapmeise, Polarlomvie og mange andre goodies. Det indre Varanger med subarktiske fjeldhabitater havde særlig interesse med focus på Kongsfjordfjellet, Båtsfjordfjellet og især Oardovaare, hvor Sneugle tidligere har ynglet flere gange. Vejret i Lapland i juni 1974 var forfærdeligt – i løbet af hele måneden var der kun 6 dage, hvor det ikke regnede. Flere dage med tung heldagsregn og en dag med kraftig nordenvind (da vi teltede ved Hamningsberg – meget køligt!). Deltagere: BR og EVR.

1976: Finnmarksvidda. Flere ugers intensiv ornitologi i Finland i telt gav anledning til et kortvarigt endags besøg i Norge ved rigsgrænsen. Nærmest hedebløge hele juni i Lapland med op til +25 g. C – kun få regnbyger. Deltagere: Henning Vikkelsø Rasmussen, John Andersen, BR og EVR.

1977: Finnmarksvidda og Varangerhalvøya. Først flere ugers 24-timer-i-døgnet aktivitet i det østlige Finland omkring Kuusamo og Valtavaara, derefter ca. 1 uges intensiv ornitologi på Varanger med teltning ude på basislokaliteterne. Store antal af Kongeederfugl og Stellersand (over 700 fugle noteredes) – Hvidnæbbet Lom, Gråmåge m.v.. Aktivitet døgnet rundt. Focus som i 1974 på indre Varanger med særlig interesse for Kongsfjordfjellet, Båtsfjordfjellet og Oardovarre – samt dette år desuden Syltefjorden og Syltefjordsfjellet. Syltefjordsstauran nåedes ikke på grund af kraftig vandføring i elven man skulle passere. Generelt flot vejr og meget varmt i Lapland hele juni, men på Varanger flere dage med dårligt vejr - frost og snestorm – ikke mindst 20/6, hvor snestormen varede hele dagen. Temperaturen kom dog helt op på +5 gr. C om eftermiddagen denne dag. Deltagere: Henning Vikkelsø Rasmussen, Aage Kappelgaard Mikkelsen, BR og EVR.

2002: Østfold, Akershus, Hedmark og Oppland. En lille uge i Gudbrandsdalen med base i Lillehammer. Overnatning på Nordseter Fjellstue. Head-lines: atter Krognæb på samme ynglelokalitet som i 1970. Aktivitet omkring Nordseter, Neverfjell, Reinsvatnet og Sjusjøen. Perioden var præget af blandet vejr – solskinstimer afløst af tunge, langvarige regnbyger og torden. Deltagere: BR og EVR.

2007: Østfold, Akershus, Hedmark og Oppland. En lille uges aktivitet omkring Gudbrandsdalen, Gausdal og Dovrefjell med overnatning på Nordseter Fjellstue. Timerne blev fortrinsvis benyttet på fjeldet, herunder Neverfjell, Slåsæterfjellet og desuden omkring Reinsvatnet ved Nordseter. Senere Vålåsjø, Grisungknatten, Hjerkin, Nysetran og Fokstumyra i Dovre området. Vejret var typisk norsk vejr med byger, der kommer og går mellem kortvarige solstref. Deltagere: BR og EVR + familie.

2009: Østfold, Akershus, Hedmark, Oppland, Møre- & Romsdal og Sør-Trøndelag. For første gang besøgte vi nogle fuglelokaliteter omkring Oslo, hvorefter vi tog til Nordseter i tre dage. Dernæst fortsatte vi til Dovrefjell, hvor vi havde fire dag i alt. Den ene dag tog vi dog til Møre- og Romsdal samt Sør-Trøndelag. Det meste tid brugte vi igen på Dovrefjell, Hjerkin, Nysætrin samt flere besøg på Foksumyra på forskellige tider af døgnet. For første gang kunne vi komme ind til Snøheim, der ellers tidligere har været lukket af – militært skydefelt. Nu er det åbnet for turisterne. Head-lines i år var bl.a. Jagtfalk på Dovrefjell, spillende Tredækker i Fokstumyra, i alt 6 Pomeransfugle, heraf en han med 3 unger, atter Krognæb på lokaliteten ved Nordseter, Perleugle m.fl.. Vejret var fremragende – nærmest hedebløge i Norge med op til 30 gr. C hver dag og masser af solskin.

Lokalitetsgennemgang.

Finnmark:

Øvre Pasvik og Sør-Varanger: I Øvre Pasvik Nationalpark, er der to lokaliteter med IBA status. Øvre Pasvik er taiga – nåle- og birkeskov så langt øjet rækker, kun afbrudt af de meget attraktive myrer og nogle få elve, der løber igennem områderne. Området er kendt for ynglende Laplandsugle, som vi dog ikke selv har fundet her. Til gengæld har vi haft to Dvärgværlinger på yngleplads, Lille Skallesluger og Lapmejs m.v.. Man kan også være heldig at møde både Bjørn og Jærv. I Øvre Pasvik og Sør-Varanger kan man telte mange steder – hvis man vil bo på motel, er det muligt i Kirkenæs, hvilket vi dog ikke selv har prøvet.. Der fandtes en købmandshandel i Nyrud (i 1974), hvor man kunne proviantere. Vi vil anbefale, at man telter nær Nyrud og Gjøkåsen, der ligger tæt på nationalparken – det er en lang køretur, hvis man overnatter i Kirkenæs. Der er kun én vej derned. Hvis man kommer fra Varanger, skal man ad vej nr. 6 køre direkte mod Kirkenæs, og i centrum finde vej nr. 886, der går direkte ned til Øvre Pasvik Nationalpark (godt skiltet). Vejen fortsætter helt ned til Nyrud, som også er grænsepost til Rusland. Man kan fortsætte ad grusvej langs med grænsen ned til Hestefoss. Der er ca. 100 km fra Kirkenæs ned til Nyrud – så husk provianten og teltet.

Varangerhalvøya: I Varanger området, er der ialt 6 lokaliteter, der har IBA-status. Det vil sige lokaliteter, der omfatter fuglearter der er globalt truede i Europa – listen er udarbejdet af BirdLife. Varanger er arktisk tundra, der støder op til Ishavet med relativt lave fjelde, barske og næsten uden vegetation, små lommer af pil af birk findes hist og her, masser af sne og som oftest er der i juni is på alle søerne – området er reelt én stor fuglelokalitet. Vi har altid besøgt Varanger tidligt på sæsonen for at undgå myg, men til gengæld har det været meget koldt med sne og is. Fortrinsvis har vi teltet, men når vejret har været umuligt – eller vi skulle have tørret tøjet - har vi overnattet på hotel eller motel i Vadsø eller Vardø (2 gange ialt). Man kan telte næsten overalt, men problemet har som oftest været, at finde en egnet placering med læ, og hvor pløkkerne også kunne komme i – der er mange sten i jorden, og det kan være ganske vanskeligt, at få en god placering for teltet. Gode teltsteder fandt vi omkring Vadsø, nær St. Ekkerøy, Vardø og Hamningsberg.

St.Ekkerøy: er et must når man besøger Varanger – med en stor koloni af Ride (anslået 20.000 par), ynglende Tejster og andre alkefugle. Langs kysten ses mange vadere (især inde i bugten ved lavvande) og der er flokke af spændende andefugle på havet. Gode tællesteder for andefugle, herunder især Kongeederfugl og Stellersand, er pynterne ved Nesseby, St. Ekkerøy, Krampenæs og længere ude langs kysten ved f.eks. Skallneset, Komagvær og Kiberg, er der også mulighed for Hvidnæbbet Lom.

Det indre Varanger: er meget barskt i juni måned. På trods af, at det jo er sommer i juni – er det nærmest midvinter. Men det er altså her, at der er mulighed for Pomeransfugl, Fjeldrype, Sneugle etc.. Vi vil dog anbefale, at man overnatter i teltet ved kysten (hvor temperaturen er tålelig og hvor der er læ), men bruger hele dagen på fjeldene omkring Kongsfjordfjellet og Båtsfjordfjellet – her er simpelthen fabelagtigt – især

når solen kommer frem, sneen smelter og små flokke af Brushøns dukker op og viser det overdådige kurmageri for næsen af en. Visse år er der så meget sne, at man kun kan færdes på den lille grusvej, der går igennem området og fører ud til Båtsfjord ved kysten – i juni 1977 gik sneen os til knæene / livet, hvis vi forsøgte at gå ud i området fra grusvejen – og det er koldt. Man kan sagtens gå langs nævnte grusvej og opleve de fleste fuglearter. Det er også på det Indre Varanger, at man bl.a. kan opleve Lille Kjove og Blåhals – begge kan dog også ses på kystlokaliteterne med lidt held. Vil man anbefale, at man overnatter i teltet i Leirpollskogen eller alternativt i Båtsfjord.

Vardø: Udfor kan man havobse, idet der på de små klippeskær Hornøya og Reinøya yngler mange alkefugle. Target-species her er bl.a. Polarlomvie. Det er dog nødvendigt, at man har et godt teleskop til rådighed. Der gik færge fra Varangerhalvøen flere gange dagligt til Vardø (i 1974) og det var også muligt, at overnatte på hotel, hvis det er det man har brug for. Vi teltede dog. Idag tager man jo turen over til Vardø via vejtunnel.

Indkøbsmuligheder findes flere steder langs med kysten lige fra Nesseby og ud til Vardø. Indkøbsmuligheder er der også i Båtsfjord.

Hamningsberg: Utrolig flot ishavskyst med store muligheder for at se især Hvidnæbbet Lom og Kongeederfugl. Der er 32 km ud til Hamningsberg fra Svartnes. Hvis man skal ud til Hamningsberg og campere vil vi anbefale, at man ”tanker helt op” i Vadsø eller Vardø.

Gunnargamdalen: Besøgt både i 1974 og 1977. Ret sikker lokalitet for Lille Kjove. Afsæt en hel dag til en lang travetur. Gunnargamdalen ligger meget tæt på Hamningsberg. Bilen kan sættes i Sandfjord, eller man kan alternativt køre et stykke ud af den lille grusvej, der fører ind i dalen.

Syltefjordsstauran: Vi forsøgte både i 1974 og 1977 at nå ud til Syltefjordsstauran fra Syltefjord (juni måned), men det lykkedes ikke. Der var begge år for megen vand i elven til, at den kunne forceres. Det burde dog være muligt senere på sæsonen i juli og august når smeltevandet er aftaget. Lokaliteten er kendt for et superflot fuglefjeld med ynglende alkefugle, Suler, m.v..

Finnmarksvidda: Den del af Finnmark som vi har besøgt ligger fortrinsvis i Finland. Men man kommer på et tidspunkt ind i den norske del når man kommer til Utsjoki og kører langs Tanaelven. Der er fine camping- og indkøbsmuligheder i nærheden af Utsjoki og Polmak. Ved rigsgrænsen mellem Norge og Finland ved Kari-gasniemi, er der også indkøbsmuligheder. Fuglene kan man se mange steder langs med elvene og ved de mange søer, herunder bl.a. Kongeørn, Fjeldvåge, Odinsbane m.v..

Troms: Ikke besøgt.

Nordland: Ikke besøgt.

Nord-Trøndelag: Ikke besøgt.

Sør-Trøndelag: I områderne nord for Surnadalsøra, er der flere lokaliteter hvor der yngler Hvidrygget Spætte. Vi har ikke selv set den på lokaliteterne, men vi har haft sikre ynglesteder at gå efter – altså par ved reder med unger – nøjagtige adresser. De kan naturligvis ikke gengives her, da det har været fortrolige oplysninger givet personligt til norske ornitologer. Men kik efter arten omkring Snillfjord, Krokstadsøra og Vinjelia. Områderne findes ved at køre nordpå af europavej E 6 fra Dombås mod Trondheim. Fra Trondheim fortsættes af vej 65 mod Orkanger, og videre ad vej 71 mod enten Vinje eller alternativt Krokstadsøra. Hvis man skal have en chance for at finde Hvidrygget, skal man altså afsted i april eller maj. Juni og juli måned er for sent (vi er altid selv kommet en måned eller mere for sent afsted efter denne art i Norge).

Drivdalen, Dovrefjell: Vi har besøgt områderne omkring Drivdalen i 2009. Tunneldal, der kendetegnes ved en større elv i bunden med kraftig strøm og vandføring fra smeltevand. Lokaltiden bør byde på Vandstær.

Møre- & Romsdal: Når man kommer kørende ad E 69 fra Gudbrandsdalen og op i Møre- & Romsdal møder man en række imponerende, høje fjelde, der især bemærkes i Romsdalen, hvor Trolltindane er selve kulminationen - et mageløst skue på en flot sommerdag. Efter Åndalsnes kan man køre langs med Romsdalsfjorden og videre vestpå mod endestationerne Hareid-landet og øen Runde. Begge lokaliteter kendes som fine fuglesteder for de fleste skandinaver – og kan begge anbefales.

Runde: er en isoleret ø på vestlandet og man kom i 1972 dertil via en færge, der gik i pendulfart mellem Ulsteinvik og Runde. Idag er det jo nemt – man kommer dertil via broer og vejtunneler. Teltning burde være muligt på øst- og nordsiden af Runde. Mange kolonirugende fugle med store koncentrationer af Ride, Lunde, Mallemuk, Topskarv, etc.. På nordsiden af Runde var der i 1972 en koloni på min. 300 ynglepar af Mallemuk, der kunne studeres og fotograferes tæt på. Runde er et vaskeægte fuglefjeld med de fleste arter repræsenteret og det er relativt nemt, at komme dertil.

Hareid-landet: er kendt som mangeårig ynglelokalitet for bl.a. Hvidrygget Spætte, som vi dog ikke selv har fundet der. Midt på øen findes Grimstadsvatnet, der omkranses af gammel, fugtig birkeskov – og det er her, at der er mulighed for at se Hvidrygget Spætte. Indkøb og overnatning kan gøres i Ulsteinvik. Mulighed for teltning omkring Grimstadsvatnet.

Sunndalsøra: Sunndalen er ligeledes en ”tunneldal” med en elv, der har kraftig strøm og vandføring fra smeltevand. Igen mulighed for Vandstær og nord for Sunndalsøra yngler der Hvidrygget Spætte – igen fortrolige ”adresser”, der ikke kan gengives her. Ved at følge europavej nr. E 6 fra Dombås mod Trondheim når man byen Oppdal. Her drejer man mod vest ad vej 16 – skiltning Sunndalsøra, og efter ca. 1 times kørsel når man området. Jo længere vestpå man kommer, desto større chance for Hvidrygget. Gode muligheder for camping langs med elven, der er flere campingpladser og hoteller i Sunndalsøra.

Sogn- & Fjordane: Ikke besøgt.

Oppland: Blot én lokalitet med IBA-status, men hvilken ! – det er Dovrefjell – en af de bedste lokaliteter i Norge. Vores aktivitet i Oppland har primært været baseret på traveture på fjeldet, højmoser og i nåleskov i omegnen af Gudbrandsdalen, Fokstumyra og Dovrefjell. Og samtidigt er det et af de fylker, som vi har brugt mest tid på gennem årene.

Dovrefjell: har været kendt i årevis som en superlokalitet i Norge, herunder kendt for bl.a. en del ynglefund af Jagtfalk, Sneugle – name it. Der er mange gode vandresteder på Dovre. Vi har flere gange selv taget udgangspunkt fra bygderne Nysætrin, Vålåsø og Hjerkin når vi skulle på fjeldet. Når man kommer til Dombås fortsætter man mod Trondheim ad vej E 6 og kommer efter en halv times kørsel op på Dovrefjell. Området er reelt en stor fuglelokalitet, og man kan tage adskillige vandreture ud i terrænet fra alle mulige udgangspunkter.

Eksempelvis: Fra hovedvejen E 6 når man kører mod nord, er der på venstre hånd en lille grusvej, der fører hen til en lille samling huse ved Nysætrin (man kører reelt tværs igennem Fokstumyra) – først muligt efter 1/7, ellers lukket med bom. Der kan man eventuelt sætte bilen, og fortsætte til fods – efter kort tid vil man opleve fine fuglearter som Hjejle, Dalrype, Blåhals m.v. og lidt højere oppe på fjeldet omkring Grisungknatten (længere oppe end hjulsporet) vil man kunne se Pomeransfugl – stedet er kendt som sikker lokalitet for denne art. Desuden Fjeldvåge, Snepurv, Bjerglærke og Laplandsværling. Mulighed for camping

Parti fra Dovrefjell - med Snøhetta i baggrunden - juli 2009.

eller på Dovregubbens Hall, der ligger lige ved Vålåsø og meget centralt. Man kan også overnatte i Dombås, der kun ligger ca. en halv times kørsel fra Dovrefjell.

Hjerkinn: Tidligere militært skydefelt, der nu er åbnet for turister og naturinteresserede. I 1972 skulle man snige sig over grænsen, således at vagtposterne ikke fik øje på en. Megaflot område med fjeld, myr og hede. Der er ialt 13 km ad grusvej fra Hjerkin op til Snøheim, der ligger ved foden af Norges højeste fjeld – Snøhetta (2286 m.o.h.). Det er gratis at gå denne tur, men det koster Nok 70,- at få *bilen indenfor*, således at man kan køre de 13 km – og ikke gå. Vi vil fraråde, at gå de 13 km ind (og tilbage) – det er en lang tur, og man har ikke energi til området omkring Snøhetta og Snøheim, hvis man har gået frem og tilbage. Betal og smil - brug energien ved Snøheim. Vores varmeste anbefaling.

Fokstumyra: ligger tæt på vej E 6 og nås efter kort tids kørsel fra Dombås mod Trondheim – lokaliteten ligger på venstre hånd – ses meget tydeligt fra vejen. Der er god skiltning ”Fokstugu gard og Fokstugu stasjon” ved en stor hvid gård - og man kører ned ad en lille grusvej, hvor man kan sætte bilen ved den lille p-plads. Herefter kan man ad afmærkede vandrestier tage hele turen rundt om Fokstumyra. Der er også et fint, overdækket lille fugletårn. Området blev allerede i 1911 beskyttet (især p.g.a. unik flora) og omfatter idag 7,5 km² totalfredet myr og fjeldhede. Lokaliteten må ikke betrædes mellem 1/5 og 1/8, idet man dog godt må gå på den godt afmærkede sti, der fører hele vejen rundt om Fokstumyra. I juli 2009 tog det os 4 timer, at gå hele turen rundt med diverse stop. Husk myggebalsam – myggene her er ekstremt aggressive. Man er dog ”fredet” i fugletårnet. Meget vigtig ynglelokalitet i Norge med bl.a. ynglende Tredækker, der er ”number one” target-species her. I gamle dage var der en stor koloni omkring Fokstua Stasjon, men efter at man lagde jernbanen, er det en saga blot. Tredækkeren yngler dog stadigvæk i Fokstumyra (juni 2009).

En dag ved Snøheim med sol og knivskarpe horisonter – herunder jagende Jagtfalk - er mageløst.

Desuden kan man se Jagtfalk, Trane, Odinsbane, Mosehornugle, Dalrype etc. på lokaliteten – og Blåhals er karakterfugl. Lokaliteten anbefales på det varmeste.

Kringlottjønn: Hvis man kører et par kilometer længere frem mod Trondheim ligger den lille sø Kringlottjønn lige ved vej E 6. Der er en lille grusparkeringsplads – der skiltes med, at man skal betale NOK 40,- for at parkere, men vi har aldrig selv betalt – parker blot og nyd udsigten. Her kan man se flere andefugle, især Pibeand og Troldand. Desuden mulighed for Elg og Bæver.

Længere nede i Gudbrandsdalen ligger Lillehammer – byen er rent ornitologisk ikke interessant, men man kan med fordel gå en tur langs elven – Mesnafossen, som vi har gjort adskillige gange i 1970'erne. Langs fossen og i skoven, kan bl.a. ses Spurveugle, Lavskrige, Fyrremejse, Topmejse og ved fossen Vandstær. Man kan sætte bilen ved Birkebeineren (tidligere vandrehjem, godt skiltet i Lillehammer centrum) - gå over den lille træbro, og følg stisystemet op efter langs med fossen. Skoven har en fin bundvegetation, og med lidt held bør man kunne se diverse hønsefugle – vi har dog ikke selv set nogen her.

Korgen, Lågendeltaet ved Lillehammer: Lågen er den store elv, der løber ud i den store indsø, Mjøsa. Lågendeltaet er internationalt beskyttelsesområde. Efter vores bedste vurdering virker området ikke særligt attraktivt, men ved det lille sted Korgen, kan man se flere fine arter såsom Sortstrubet Lom, ynglende Stor Skallesluger, Lille Præstekrave, Grønspætte m.fl.. Vi har nået hen til Korgen ved at følge diverse villaveje i Lillehammers udkant, og derved nået ned til bredden af Lågen. Fra Lillehammers centrum kører man ganske enkelt ad små veje til Korgen. Sidstnævnte sted ser også ud til at være et rekreativt sted for de fastboende, herunder bade- og fiskemuligheder (vi har ikke kunnet finde nogen skiltning i byen, ej heller beskrivelse af

lokaliteten på Nettet). Der har også været meldinger om Engsnarre m.v. fra enge og marker op til Lågendeltaet.

Fokstumyra – set fra fugletårnet – juli 2009 – og Blåhalsen er karakterfugl i området.

Nordseter med Neverfjell (1089 m.o.h.): ca. 25 km øst for Lillehammer, er efter vores mening en fin fuglelokalitet – der er flot natur, en god vandretur op på toppen og mange fine fugle at se på. Det er et fremragende rekreativt område med mange muligheder for traveture. Vi har flere gange haft Krognæb her, bl.a. ynglende i juli 1970. Desuden ses Dalrype, Grønspætte, Blåhals, Ringdrossel m.fl. i området. Man kan tage udgangspunkt fra Nordseter Fjellstue og følge den fint afmærkede sti gennem skoven og videre op på fjeldet. Det er i de fugtige områder i de nedre dele af skoven, hvor vi har truffet Krognæbene. Overnatning kan ske i telt, man kan bo på Nordseter Fjellstue – eller ganske enkelt leje et sommerhus. Vores varmeste anbefaling.

Abbor-Akksjön og Stormyra, Nordseter: Nogle få km fra Nordseter mod Lillehammer, er der en lille grusvej, der fører ned til den meget flotte Abbor-Akksjö. For enden af grusvejen, er der en lille p-plads, hvor man kan sætte bilen. Der er en sti, der er ret dårligt afmærket, men følg østsiden af søen så går det ikke galt. Man kan fortsætte ud på den megaflotte Stormyra. Mulighed for bl.a. Urfugl, Perleugle, Ravn og Elg – der er eskremitter af sidstnævnte overalt.

Hedmark: I hele fylket Hedmark er der kun én lokalitet med IBA status – og det er Storsjön. Den har vi aldrig besøgt, men til gengæld så mange andre steder. Mest interessante arter i Norge i dette fylke må være Slagugle og Pileværbling - vi har ikke eftersøgt disse to arter i

Der er en storslået udsigt fra Neverfjell på en flot sommerdag - med fine habitater for Krognæb nedenfor – juni 2009.

Norge, da begge ses meget nemmere i både Finland og Sverige. Men begge arter kan altså findes i de østlige egne øst for Trysil – med lidt held.

Sjusjøen og Mesnalien ligger ganske få km øst for Lillehammer. Vi har besøgt områderne flere gange, men kun truffet ganske almindelig, norske skovfugle på disse to lokaliteter. Efter vores mening, er Sjusjøen efterhånden for turistet og ikke et besøg værd. Idag er der intet at komme efter – Skovsneppe kan dog høres og ses i skumringen. Mesnafossen – den del der ligger inde i Hedmark – er med tiden også overrendt, men var det dog ikke i 1970'erne. Sikker og kendt lokalitet for ynglende Vandstær og i skoven ses bl.a. Fyrremejse og Topmejse.

Kuåsen, Gjesbuåsen og Kroksjøen nær Sjusjøen: Fint rekreativt område bestående af myr, eng og søområder i kuperet terræn. Området virker idag overrendt af mange turister og de sidste årtier, er der bygget mange sommerhuse i området. Områderne kan faktisk ikke anbefales – det bedste vi har set her er Karmindompap i juni 2009, men vi føler, at vi har spildt mange gode kræfter her. Det er ikke lykkedes for os, at finde noget på disse lokaliteter.

Hordaland: Ikke besøgt.

Buskerud: Ingen fuglelokaliteter besøgt – kun transit gennem fylket.

Akershus: Man kommer naturligt igennem Akershus på vejen nordover, hvis man som de fleste kører af europavej nr. E 6 mod Oslo og videre nordpå. Oslo området og Akershus fylke byder på flere fine lokaliteter.

Østensjøvannet udenfor Oslo: Området nås lettest ved at følge vej E 6 fra Göteborg mod Oslo, og efter den lille by Ås nogle km før man når Oslo, er der en afkørsel fra motorvejen mod Bøler og Bogerud – det er godt skiltet fra hovedvejen. Det er blot at følge vejen ligeud ca. 2-3 km og på højre hånd er der en p-plads, hvor man kan sætte bilen. Østensjøvannet er ligesom Utterslev Mose – et rekreativt område med sø, mose, rørskov og marker, hvor lokalbefolkningen slapper af, cykler og går ture. Med danske øjne, er der ikke meget at komme efter, men hvis man ønsker en række arter på sin liste, som er fåtallige og med begrænset udbredelse i Norge, er det her man bl.a. kan se Toppet Lappedykker, Knopsvane, Blishøne, Grønbenet Rørhøne, Rørsanger etc. – og nå ja, man kan da også se Grønspejle, Lille Flagspejle m.fl. i området. Nu og da dukker der også sjældne fugle op på denne lokalitet.

Hellesjøvannet, nord for Asim: Næringsrig indsø, der ligger lige nord for Hemnes i Aurskog-Høland. Fra Lillestrøm køres via Fetsund ad rigsvej nr. 169 mod Løken. Vejen deler sig efter nogle km, og man skal fortsætte sydpå ad vej nr. 115. Efter ca. 6-7 km kommer man til et t-kryds, og her skal man køre til venstre, men kun ca. 100-200 m – så ses søen mod syd. Kør sydpå ad asfaltvejen til du når skovkanten. I skovkanten ved søbredden forefindes et fint fugletårn, der står på søens vestbred. Der er en ret dårligt markeret sti ned til fugletårnet, men sæt bilen ved vejen – og gå langs med skovens nordkant – man følger et hjulspor, springer over en lille grøft og går ind i skoven. Med lidt god vilje anes stien. Men tyder på, at området ikke er overrendt. Området var tidligere kendt for ynglende Nordisk Lappedykker, men target-species her er Taffeland – hvis man mangler den på sin Norges-liste, er det her den skal nappes. Vi så desuden både Lærkefalk, Vende-hals og også Sortspejle ved rede med unger nær denne lokalitet.

Pollenvatnet, Ås: Den officielle vejbeskrivelse lyder på, at man skal følge europavej E 6 fra Göteborg mod Oslo, men dreje fra mod Stockholm, ad vej nr. E 18. Pollenvatnet skulle ligge synligt mod syd fra motorvejen lidt efter, at man har drejet fra. Det var ikke synligt for os. Vi måtte køre noget rundt i området i trekanten mellem de to veje før vi fandt Pollenvatnet. Svært overskueligt område og generelt dårlige parkeringsforhold. Men det lykkedes dog ved en off. p-plads ved søens østside. Området er beskyttet naturreservat. Lokaliteten er kendt for lappedykkere og andefugle.

Østfold: 1972, 2002, 2007. Ingen fuglelokaliteter besøgt.

Vestfold: 1967. Ingen fuglelokaliteter besøgt.

Telemark: Ingen deciderede fuglelokaliteter besøgt. Imidlertid var jeg (EVR) en tur oppe på Gausta, Rjukan, og der er flere observationer af både Gråspejle og Hvidrygget Spejle herfra gennem årene i skovene, der grænser op til Gausta.

Aust-Agder: Ingen fuglelokaliteter blev besøgt – kun transit gennem fylket.

Vest-Agder: Ikke besøgt.

Rogaland: Ikke besøgt.

Aktuelle hjemmesider.

Seneste nyt om fuglene i Norge – lige nu: www.artsobservasjoner.no/fugler/

Aktuelle oplysninger om ynglefugle: www.birdlife.no/fuglekunnskap/fugleatlas/

Overnatning på Dovrefjell: www.dovregubben.com/

Overnatning på Nordseter: www.nordseter.no/

overnatning på Dovregubbens Hall, Dovrefjell – kan vi absolut anbefale.

Yderligere oplysninger kan fås ved henvendelse til:

Birthe Rasmussen & Erik Vikkelsø Rasmussen

Digterparken 42, 4500 Nykøbing Sjælland, telefon: 59913340

vikkelso@post.tele.dk

Artsliste.

Systematikken følger Voous (1977).

LOM SP. (Gavia non det.)

1974: 9/6 1 Langbunæs, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 1 Skallneset, Varangerhalvøya, 14/6 2 Langbunes, Varangerhalvøya, 14/6 2 Hamningberg, Varangerhalvøya,

RØDSTRUBET LOM (Gavia stellata)

1970: 5/7 3 Mjøsa, Lillehammer,

1974: 10/6 1 Laukvik, Varangerhalvøya, 14/6 2 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 14/6 2 Krampenæs, Varangerhalvøya, 14/6 4 Langbunes, Varangerhalvøya.

SORTSTRUBET LOM (*Gavia arctica*)

1974: 9/6 1 Skallneset, Varangerhalvøya, 9/6 1 Komagvær, Varangerhalvøya, 10/6 1 Laukvik, Vardø, Varangerhalvøya, 11/6 4 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 12/6 4 Munkfjorden, Varangerhalvøya, 14/6 2 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 13/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 2 Krampenæs, Varangerhalvøya, 14/6 5 Skallneset, Varangerhalvøya, 18/6 2 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

2007: 5/7 2 Nordseter, Lillehammer.

2009: 29/6 1 sd Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer, 3/7 1 sd mellom Dombås og Lillestrøm.

HVIDNÆBBET LOM (*Gavia adamsii*)

1974: 9/6 1 imm / ad. i vinterdragt Skallneset, Varangerhalvøya – fuglen var i fædning.

1977: 14/6 2 imm i vinterdragt Langbunes, Varangerhalvøya.

Den østligste del af Varangerfjorden ud mod åbent hav, er det klassiske sted at iagttage denne art. Senvinteren og maj / juni er nok det bedste tidspunkt. Kun få har held til at finde arten i juli måned.

TOPPET LAPPEDYKKER (*Podiceps cristatus*)

2009: 27/6 2 ad + 2 pull / juv 1k Pollenvatnet, Ås, 27/6 23 Østensjøvannet, Oslo, 3/7 9 Hellesjøvann, Akershus.

Meget begrænset udbredelse i Norge. Arten yngler sparsomt omkring Oslo (Haftorn 1971, NOF 1994).

MALLEMUK (*Fulmarus glacialis*)

1972: 6/7 2 Ulsteinvik-Runde, 6/7 300+ par ved reder med pulli Runde-Goksøyr, Runde.

1977: 14/6 500+ trækkende ind i fjorden Hamningsberg, Varangerhalvøya.

SULE (*Sula bassana*)

1977: 1 2k Nesseby, Varangerhalvøya, 14/6 7 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 18/6 5 ad Syltefjord, Varangerhalvøya.

SKARV (*Phalacrocorax carbo*)

1974: Iagttaget.

1977: 12/6 3 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 17/6 5 Syltefjord, Varangerhalvøya, 18/6 1 Syltefjord, Varangerhalvøya.

TOPSKARV (*Phalacrocorax aristotelis*)

1972: 6/7 2 Flø, Ulsteinvik, 6/7 61 Ulsteinvik-Runde, 6/7 1500+ Runde-Goksøyr, Runde.

1974: Iagttaget –mange på Varangerhalvøya samt 15/6 5 Munkfjorden, Neiden.

1977: 12/6 2 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 17/6 60 ved reder Syltefjord, Varangerhalvøya, 18/6 10+ Syltefjord, Varangerhalvøya.

FISKEHEJRE (*Ardea cinerea*)

2007: 4/7 2 Sarpsborg, Østfold, 6/7 14 mellom Lillehammer og Dombås, 7/7 2 mellom Lillehammer og Oslo.

2009: 30/6 15 mellom Lillehammer og Dombås, 1/7 1 Oppdøl, Sunndalsøra, 1/7 1 Nysetran, Dovrefjell, 3/7 1 Hellesjøvann, Akershus.

SANGSVANE (*Cygnus cygnus*)

1974: 13/6 6 ad. Hestefoss, Øvre Pasvik.

KNOPSVANE (*Cygnus olor*)

2009: 27/6 2 ad v/rede Østensjøvannet, Oslo.

KORTNÆBBET GÅS (Anser brachyrhynchus)

1974: 10/6 5 trk. Ø Persfjorden, Varangerhalvøya. En ret usædvanlig iagttagelse.

SÆDGÅS (Anser fabalis)

1974: 13/6 11 Ødevatn, Øvre Pasvik.

BLISGÅS (Anser albifrons)

1974: 9/3 3 ad. rastende Krampenæs, Varangerhalvøya.

GRÅGÅS (Anser anser)

1977: 14/6 1 Krampenæs, Varangerhalvøya.

2009: 27/6 250+, heraf mange par med pull / juv 1k Østensjøvannet, Oslo, 3/7 7 Hellesjøvann, Akershus.

KANADAGÅS (Branta canadensis)

2009: 27/6 8 Østensjøvannet, Oslo, 1/7 23 i havnen, Oppdøl, Sunndalsøra.

BRAMGÅS (Branta leucopsis)

2009: 27/6 6 Østensjøvannet, Oslo.

PIBEAND (Anas penelope)

1974: 13/6 1 han Ødevatn, Øvre Pasvik.

1977: 14/6 2 Krampenæs, Varangerhalvøya.

2009: 30/6 3 Fokstumyra, 1/7 2 Nysetran, Dovrefjell.

GRÅAND (Anas platyrhynchos)

1970: 9/7 1 hun Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 1 hun Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 hun Mesnafoss, Lillehammer.

1974: Iagttaget, men ikke noteret.

1977: 16/6 2 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

2009: 27/6 52 Østensjøvannet, Oslo, 28/6 2 hunner med pull Kroksjøen, Sjusjøen, 29/6 2 hunner med pulli Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 4 Fokstumyra, 1/7 1 Oppdøl, Sunndalsøra, 3/7 25+ Hellesjøvann, Akershus.

SPIDSAND (Anas acuta)

1970: 7/7 3 hunner med 2 juv 1k Nordmesna, Lillehammer.

1974: 9/6 6 Krampenæs, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 2 hanner Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 3 hunner St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 1 han St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 15 Krampenæs, Varangerhalvøya.

SKEAND (Anas clypeata)

1974: 9/6 1 han Krampenæs, Varangerhalvøya.

KRIKAND (Anas crecca)

1974: Iagttaget.

1977: 13/6 2 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 4 Krampenæs, Varangerhalvøya, 14/6 3 Persfjorden, Varangerhalvøya.

2009: 27/6 1 Østensjøvannet, Oslo, 29/6 1 hun med 5 pulli Abbor-Akksjøen-Stormyra, Nordseter, Lillehammer.

TAFFELAND (*Aythya ferina*)

2009: 3/7 13 Hellesjøvann, Akershus.

Meget sjælden og lokal ynglefugl i Norge. Findes stort set kun på et par lokaliteter omkring Oslo (NOF 1994).

TROLDAND (*Aythya fuligula*)

1972: 4/7 10 Fokstumyra, Dovrefjell.

1974: 12/6 2 Svanvik, Øvre Pasvik, 13/6 2 Ødevatn, Øvre Pasvik.

2009: 27/6 16 Østensjøvannet, Oslo, 30/6 9 Fokstumyra, 3/7 2 hanner Hellesjøvann, Akershus.

KONGEEDERFUGL (*Somateria spectabilis*)

1974: 9/6 2 2k hanner Vadsø, Varangerhalvøya, 9/6 1 ad. han St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 10/6 1 ad. han + 4 2k hanner + 6 hunner Persfjorden, Varangerhalvøya, 10/6 1 2k han Hamningsberg, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 1 2k han + 9 hunner Vadsøya, Varangerhalvøya, 12/6 1 2k han + 1 hun St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 2 ad hanner + 15 2k hanner + 87 hunner Skallneset, Varangerhalvøya, 14/6 3 ad hanner + 30 2k hanner + 64 hunner Persfjorden, Varangerhalvøya, 18/6 2 hunner Syltefjord, Varangerhalvøya.

En af nøglearterne når man besøger Varanger. Store Ekkerø og Vadsø er de klassiske steder, at få arten på plads. Men hvis man vil opleve større antal i maj / juni må man ud til Persfjorden.

STELLERSAND (*Polysticta stelleri*)

1974: Arten blev optalt den 9/6 og 10/6 på hele strækningen mellem Varangerbotn og Hamningsberg, Varangerhalvøya, og gav følgende antal fugle: 9/6 2 ad. hanner + 25 hunner / 2k fugle Nesseby, 9/6 2 ad. hanner + 135 hunner / 2k fugle Vadsø, 9/6 1 ad. han + 18 hunner / 2k fugle Kiby, 9/6 8 ad. hanner + 90 hunner / 2k fugle Salttjern, 9/6 30 ad. hanner + 330 hunner / 2k fugle St. Ekkerøya, 9/6 3 ad. hanner + 35 hunner / 2k fugle Krampenæs, 9/6 5 ad. hanner + 40 hunner / 2k fugle Skallneset, 9/6 5 hunner / 2k fugle Kvalneset, 9/6 20 hunner / 2k fugle Komagvær, 9/6 5 hunner / 2k fugle Kiberg, 9/6 min. 270+ fugle (enkelte ad. hanner) Svartnes, Vardø og 10/6 5 hunner / 2k fugle Persfjorden, 10/6 3 ad. hanner + 20 hunner / 2k fugle Hamningsberg og 10/6 18 hunner / 2k fugle Vardø Havn.

1977: 12/6 3 ad hanner + 13 hunner / 2k fugle Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 54 hunner / 2k fugle Salttjern, Varangerhalvøya, 12/6 10 ad hanner + 340 hunner / 2k fugle St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 2 ad hanner + 221 hunner / 2k fugle St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 1 ad han + 39 hunner / 2k fugle Krampenæs, Varangerhalvøya, 14/6 20 Langbunes, Varangerhalvøya, 14/6 1 ad han + 25 hunner / 2k fugle Svartnes, Varangerhalvøya, 14/6 59 Persfjorden, Varangerhalvøya, 18/6 20 Syltefjord, Varangerhalvøya.

En af de klassiske Varanger-arter. Arten overvintrer i varieret antal ved Finnmarkskysten, og ses fortrinsvis inde i selve Varangerfjorden. Hvis man vil opleve de store flokke af Stellersand, er det formentlig bedst at tælle fuglene i perioden april – juni, idet de fleste er forsvundet i juli.

EDERFUGL (*Somateria mollissima*)

1970: 5/7 talrig Oslofjorden, Oslo.

1972: 6/7 20+ med pulli Flø, Ulsteinvik, 6/7 30 Ulsteinvik-Runde, 6/7 50+ med pulli Runde-Goksøyr, Runde.

1974: 9/6 15 Nesseby, Varangerhalvøya, 9/6 10 Vestre Jakobselv, Varangerhalvøya, 9/6 50 Vadsø, Varangerhalvøya, 9/6 30 Salttjern, Varangerhalvøya, 9/6 80 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 50 Skallneset, Varangerhalvøya, 9/6 10 Komagvær, Varangerhalvøya, 10/6 1500 Persfjorden, Varangerhalvøya, 10/6 50 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 10/6 50 Vardø havn, Varangerhalvøya, 12/6 50 Munkfjorden, Neiden.

1977: 12/6 20 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 20 Vadsøya, Varangerhalvøya, 12/6 100+ St. Ekkerøya,

Varangerhalvøya, 13/6 50 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 150+ Skallneset, Varangerhalvøya, 18/6 50 Syltefjord, Varangerhalvøya.

HAVLIT (*Clangula hyemalis*)

1970: 10/7 1 hun Mjøsa, Lillehammer.

1974: 9/6 2 Saltjern, Varangerhalvøya, 9/6 3 Skallneset, Varangerhalvøya, 9/6 3 Komagvær, Varangerhalvøya, 10/6 1 Persfjorden, Varangerhalvøya, 10/6 6 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 12/6 40+ Munkfjorden, Neiden, 14/6 25 Båtsfjord, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 2 Krampenæs, Varangerhalvøya, 14/6 2 Langbunes, Varangerhalvøya, 14/6 2 Svartnes, Varangerhalvøya, 14/6 19 Persfjorden, Varangerhalvøya, 16/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 16/6 20+ Båtsfjord, Varangerhalvøya, 17/6 1 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 2 Syltefjord, Varangerhalvøya, 17/6 2 Båtsfjord, Varangerhalvøya, 18/6 1 Kongsfjordfjell, Varangerhalvøya, 18/6 5 Båtsfjord, Varangerhalvøya, 18/6 4 Syltefjord, Varangerhalvøya.

SORTAND (*Melanitta nigra*)

1977: 14/6 2 Krampenæs, Varangerhalvøya.

FLØJLSAND (*Melanitta fusca*)

1974: 12/6 150+ Munkfjorden, Neiden.

1977: 12/6 2 Vadsøya, Varangerhalvøya, 14/6 2 Krampenæs, Varangerhalvøya.

HVINAND (*Bucephala clangula*)

1970: 8/7 6 hunner og 5 juv 1k Nordmesna, Lillehammer, 10/7 2 Mjøsa, Lillehammer, 13/7 1 ad + 4 juv 1k Nordmesna, Lillehammer.

1974, 2002 og 2007: Iagttaget, men ikke noteret.

2009: 27/6 1 Pollenvatnet, Ås, 27/6 17 Østensjøvannet, Oslo, 29/6 15 Lågendeltaet, Lillehammer, 3/7 25 Hellesjøvann, Akershus.

LILLE SKALLESUGER (*Mergus albellus*)

1974: 13/6 2 – 1 par – Ødevatn, Øvre Pasvik.

Arten er sjelden i Norge, og den eneste lokalitet med potentiale til yngel er Øvre Pasvik (Haftorn 1971).

TOPPET SKALLESUGER (*Mergus serrator*)

1970: 10/7 4 Mjøsa, Lillehammer.

1974: 8/6 1 hun Nuorgam, Polmak, 9/6 30+ Nesseby, Varangerhalvøya, 9/6 2 Vadsø, Varangerhalvøya, 9/6 2 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 10 Krampenæs, Varangerhalvøya, 14/6 2 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 2 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 2 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 18/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

STOR SKALLESUGER (*Mergus merganser*)

1970: 10/7 6 – 1 hun med 5 juv 1k Mjøsa, Lillehammer.

1974: 9/6 25 Vestre Jacobselv, Varangerhalvøya, 9/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 50 Krampenæs, Varangerhalvøya, 9/6 350 i flok Kvalneset, Varangerhalvøya, 9/6 10 Komagvær, Varangerhalvøya, 10/6 30 Persfjorden, Varangerhalvøya, 10/6 20 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 12/6 30 Munkfjorden, Neiden.

1977: 12/6 80 Nyborg, Varangerhalvøya, 12/6 20 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 5 Vadsøya, Varangerhalvøya, 12/6 50+ St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 50 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 3 hanner Persfjorden, Varangerhalvøya, 15/6 50 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 15/6 25 Leirpollskogen, Varan-

gerhalvøya, 16/6 2 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 1 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya.
2009: 29/6 1 han + 2 hunner med pulli Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer.

HVEPSEVÅGE (*Pernis apivorus*)

1970: 11/7 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

HAVØRN (*Haliaeetus albicilla*)

1977: 15/6 1 ad Leirpollskogen, Varangerhalvøya.

RØRHØG (*Circus aeruginosus*)

2002: 9/7 1 Sarpsborg, Østfold.

2007: 7/7 2 hanner mellom Oslo og Svinesund, Østfold.

2009: 3/7 1 han Hellesjøvann, Akershus.

BLÅ KÆRHØG (*Circus cyaneus*)

2007: 6/7 2 hunner Fokstumyra, Dovrefjell.

DUEHØG (*Accipiter gentilis*)

1972: 3/7 1 hun Dovrefjell.

SPURVEHØG (*Accipiter nisus*)

2007: 4/7 1 Oslo.

MUSVÅGE (*Buteo buteo*)

1970: 9/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

2002: 6/7 3 Sarpsborg, Østfold.

2007: 4/7 1 Oslo, 7/7 1 mellom Lillehammer og Oslo, 7/7 2 mellom Oslo og Svinesund, Østfold.

2009: 3/7 1 Hellesjøvann, Akershus.

FJELDVÅGE (*Buteo lagopus*)

1974: 10/6 1 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 13/6 1 Skogfoss, Øvre Pasvik, 13/6 4 Ødevatn, Øvre Pasvik, 14/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 4 Utsjoki, 12/6 2 Polmak, 14/6 1 Persfjorden, Varangerhalvøya, 15/6 2 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 17/6 3 Syltefjord, Varangerhalvøya.

2007: 6/7 1 Hjerkin, Dovrefjell.

KONGEØRN (*Aquila chrysaetos*)

1976: 13/6 1 4-5k Karigasniemi, Finnmarksvidda – på rigsgrænsen mellom Norge og Finland.

FISKEØRN (*Pandion haliaetus*)

1977: 15/6 1 Leirpollskogen, Varangerhalvøya.

FALK SP. (*Falco non det.*)

1970: 11/7 1 set på ret stor afstand (stor, tung, bred ved vingebasis) Neverfjell, Nordseter, Lillehammer (Vandre- eller Jagtfalk – antagelig sidstnævnte).

TÅRNFALK (*Falco tinnunculus*)

1972: 4/7 1 hun Rundhø, Dovrefjell.

2009: 28/6 1 han Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 28/6 1 Kroksjøen, Sjusjøen, 2/7 1 han Fokstumyra, Dovrefjell.

LÆRKEFALK (Falco subbuteo)

2009: 3/7 1 ad fouragerende ved Fetsund nord for Hellesjøvann, Akershus.

Arten er meget sjælden i Norge og der er kun ganske få ynglepar i fortrinsvis Akershus og Østfold – i alt mellem 5 og 10 par (NOF 1994).

DVÆRGFALK (Falco columbarius)

1970: 11/7 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

1977: 17/6 1 hun Syltefjord, Varangerhalvøya, 18/6 1 hun Syltefjord, Varangerhalvøya.

JAGTFALK (Falco rusticolus)

2009: 2/7 1 2k Snøheim, Dovrefjell.

På trods af, at der formentlig findes over 100 ynglepar i hele Norge (se NOF 1994), er det kun lykkedes for os at se en enkelt fugl på Dovrefjell. Arten er gået meget tilbage i Norge de sidste hundrede år (Haftorn 1971 m.fl.) og i 1952 var bestanden helt nede på anslået 150 par (Y. Hagen 1952), måske lavere. I gode rypeår ses arten oftere.

FJELDRYPE (Lagopus mutus)

1967: 5/7 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

1974: 14/6 1 i vinterdragt Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 16/6 3 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 1 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 18/6 2 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 19/6 1 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

DALRYPE (Lagopus lagopus)

1972: 4/7 1 han Nysetran, Dovrefjell.

1974: 14/6 2 hanner + 1 hun Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

2007: 4/7 1 Nordseter, Lillehammer, 5/7 1 han + 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 6/7 2 han + hun Hjerkin, Dovrefjell.

2009: 27/6 1 hun Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 1/7 1 Nysetran, Dovrefjell, 2/7 1 Fokstumyra, Dovrefjell.

Et af de sikreste (og nemmeste) steder at se denne art, er på Dovrefjell. Sæt bilen ved den lille bebyggelse Nysetran og gå ad de afmærkede vandrestier op mod skydeterrænet ved Grisungknatten. Her kan man næppe undgå, at træde et par fugle op på en formiddagstur.

URFUGL (Tetrao tetrix)

2009: 28/6 1 han Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

GRØNBENET RØRHØNE (Gallinula chloropus)

2009: 27/6 13 Østensjøvannet, Oslo.

BLISHØNE (Fulica atra)

2009: 27/6 42 Østensjøvannet, Oslo, 3/7 3 Hellesjøvann, Akershus.

TRANE (Grus grus)

1974: 10/6 2 trk NØ Persfjorden, Varangerhalvøya, 13/6 1 Ødevatn, Øvre Pasvik.

2009: 30/6 8, heraf 2 1k Fokstumyra ved Fokstuga gard, 2/7 4 1k Fokstumyra, Dovrefjell.

Unge Traner kan ses på markerne, der støder op til Fokstummyra – juli 2009. Sony 50 mm.

STRANDSKADE (Haematopus ostralegus)

1970: 5/7 30+ Oslofjorden, Oslo.

1972: 5/7 10+ Grimstadsvatnet, Hareidlandet, 6/7 10 Flö, Ulsteinvik, 6/7 100+ Runde-Goksøyr, Runde.

1974: Iagttaget, men ikke noteret.

1977: 12/6 1 Nyborg, Varangerhalvøya, 12/6 10 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 5 Vadsøya, Varangerhalvøya, 12/6 10 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 5 Svartnes, Varangerhalvøya, 15/6 1 Leirpollskogen, Varangerhalvøya, 18/6 2 Syltefjord, Varangerhalvøya.

2007: 7/7 2 mellem Oslo og Svinesund, Østfold.

2009: 1/7 2 ad med 1 juv 1k Oppdøl, Sunndalsøra.

STOR PRÆSTEKRAVE (Charadrius hiaticula)

1974: Iagttaget.

1977: 12/6 10+ St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 10+ St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 1 Persfjorden, Varangerhalvøya, 16/6 5 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 16/6 1 Båtsfjord, Varangerhalvøya, 17/6 2 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

LILLE PRÆSTEKRAVE (Charadrius dubius)

2009: 29/6 6 ad Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer.

POMERANSFUGL (Charadrius morinellus)

1972: 3/7 1 han Grisungknatten, Hjerkin, Dovrefjell.

1977: 16/6 2 hunner Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 4 hunner Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

2009: 2/7 6 fordelt på 1 han med 3 pull + 1 han + 1 hun Snøheim, Dovrefjell.

Et par ret sikre lokaliteter for Pomeransfugl, kan relativt nemt nås i Sydnorge – begge på Dovrefjell. Den

første ynglelokalitet er Grisungknatten, som nås ved at sætte bilen ved den lille bebyggelse Nysetran efter at man har krydset Fokstumyra. Gå ad de afmærkede stier opefter og til du når den lille grusvej, der tidligere blev benyttet af militærets køretøjer. Du skal op på et niveau, hvor der ikke er noget vegetation og kun sten og lav – dette findes omkring grusvejen, eller når man har passeret denne. Den anden lokalitet findes ved Hjerkin. Kør ad grusvejen ca. 15 km op mod Snøheim og ca. 1 km før man når bommen, er der et skrånede, stenet terræn uden vegetation på højre hånd, hvor Pomeransfugl yngler (senest juni 2009). Desuden findes arten spredt på det indre Varanger, men det er en betydeligt længere tur end til Dovrefjell.

En af target-arterne på fjeldet er Pomeransfuglen – Dovrefjell – juli 2009. Sony 50 mm.

HJEJLE (*Pluvialis apricaria*)

1970: 11/7 3 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

1972: 2/7 3 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 3/7 20+ Grisungknatten, Dovrefjell, 4/7 60+ Rundhø, Nysetran og Grisungknatten, Dovrefjell.

1974: 9/6 1 Vestre Jacobselv, Varangerhalvøya, 9/6 4 Saltjern, Varangerhalvøya, 9/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 1 Skallneset, Varangerhalvøya, 9/6 2 Kvalneset, Varangerhalvøya, 9/6 1 Langbunæs, Varangerhalvøya, 9/6 1 Svartnes, Varangerhalvøya, 10/6 1 Persfjorden, Varangerhalvøya, 10/6 4 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 10/6 1 Vadsø, Varangerhalvøya, 11/6 2 Svanevatn, Varangerhalvøya, 11/6 16 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 12/6 1 Skogsfoss, Øvre Pasvik, 14/6 11 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 1 Persfjorden, Varangerhalvøya, 15/6 3 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 16/6 3 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 2 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 1 Syltefjord, Varangerhalvøya, 18/6 10 + rede fundet med 4 æg Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 19/6 1 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

2002: 8/7 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

2007: 5/7 3 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 6/7 15 Grisungknatten, Dovrefjell.

2009: 28/6 2 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 1/7 6 Nysetran, Dovrefjell, 2/7 3 Snøheim, Dovrefjell.

STRANDHJEJLE (*Pluvialis squatarola*)

1977: 12/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya.

VIBE (*Vanellus vanellus*)

1970: 13/7 1 Nordmesna, Lillehammer.

1972: 5/7 20+ Grimstadsvatnet, Hareidlandet.

1977: 12/6 1 Vadsøya, Varangerhalvøya, 12/6 8 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 3 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 4 Skallneset, Varangerhalvøya, 14/6 1 Persfjorden, Varangerhalvøya.

2009: 30/6 2 Fokstumyra, Dovrefjell, 3/7 1 Hellesjøvann, Akershus.

SANDLØBER (*Calidris alba*)

1977: 12/6 7 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya.

DVÆRGRYLE (*Calidris minuta*)

1977: 12/6 5 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 2 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 2 Skallneset, Varangerhalvøya, 14/6 10 Persfjorden, Varangerhalvøya, 18/6 2 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 18/6 2 Syltefjord, Varangerhalvøya.

TEMMINCKSRYLE (*Calidris temminckii*)

1974: 8/6 2 Nuorgam, Polmak, 9/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 10/6 3 Laukvik, Varangerhalvøya, 9/6 2 Svartnes, Varangerhalvøya, 11/6 2 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 13/6 10 Ødevatn, Øvre Pasvik, 14/6 16 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 20+ Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 2 Vadsøya, Varangerhalvøya, 12/6 1 Salttjern, Varangerhalvøya, 12/6 5 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 1 Skallneset, Varangerhalvøya, 15/6 1 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 16/6 3 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 4 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 18/6 4 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

SORTGRÅ RYLE (*Calidris maritima*)

1974: 9/6 70+ St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 1 Krampenæs, Varangerhalvøya, 9/6 3 Skallneset, Varangerhalvøya, 9/6 1 Kvalneset, Varangerhalvøya, 10/6 2 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 10/6 1 Vardø, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 3 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 4 Vadsøya, Varangerhalvøya, 12/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya.

ALMINDELIG RYLE (*Calidris alpina*)

1974: Iagttaget.

1977: 12/6 25 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 20 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 10 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 15/6 1 ved rede med 4 æg Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 18/6 4 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

BRUSHANE (*Philomachus pugnax*)

1974: 9/6 20 Salttjern, Varangerhalvøya, 9/6 13 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 1 Kvalneset, Varangerhalvøya, 9/6 1 Langbunæs, Varangerhalvøya, 10/6 1 Vardø, Varangerhalvøya, 11/6 2 Svanevatnet, Varangerhalvøya, 11/6 12 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 13/6 1 Ødevatn, Øvre Pasvik, 14/6 25 Kongsfjord-

fjellet, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 3 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 4 Vadsøya, Varangerhalvøya, 12/6 40+ Salttjern, Varangerhalvøya, 12/6 30+ St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 10 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 1 Skallneset, Varangerhalvøya, 14/6 1 Svartnes, Varangerhalvøya, 15/6 2 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 16/6 30+ Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 18/6 30+ Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

TREDÆKKER (*Gallinago media*)

2009: 2/7 1 han spillende Fokstumyra, Dovrefjell.

Var i forrige århundrede en ret talrig ynglefugl i Norge (Barth 1881, Haftorn 1971, NOF 1994), men arten er gået katastrofalt tilbage i de sidste hundrede år. Norsk Ornithologisk Forening har lagt ”lenke” på alle oplysninger om denne art, der forsøges formidlet ud på sms og Nettet. Imidlertid slipper der altid oplysninger ud alligevel. En af artens vigtigste lokaliteter har altid været Fokstumyra på Dovrefjell – vi har besøgt Norge mange gange, men har kun oplevet arten én gang. I sommeren 2009 havde arten to spillepladser på Fokstumyra. Vi kender spillepladsernes placering og har fået oplysningerne personligt af lokale, norske feltornitologer, men kan naturligvis ikke beskrive dem her artens sårbarhed taget i betragtning. Vi oplevede en spillende han sidst på dagen på en af disse spillepladser – om natten er Fokstumyra lukket.

DOBBELTBEEKKASIN (*Gallinago gallinago*)

1972: 4/7 1 Rundhø, Dovrefjell.

1974: 11/6 1 Svanevatnet, Varangerhalvøya, 14/6 1 Båtsfjord, Varangerhalvøya.

1977: 15/6 6 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 16/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

2007: 6/7 1 Fokstumyra, Dovrefjell.

2009: 28/6 1 Kroksjøn, Sjusjøen, 30/6 2 Fokstumyra, 1/7 2 Nysetran, Dovrefjell.

SKOVSNEPPE (*Scolopax rusticola*)

1970: 8/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

2007: 4/7 3 i display, Nordseter, Lillehammer, 5/7 1 Sjusjøen, Lillehammer, 6/7 1 Nordseter, Lillehammer.

2009: 27/6 2 i display, Nordseter, Lillehammer, 2/7 1 Fokstumyra, Dovrefjell.

LILLE KOBBERSNEPPE (*Limosa lapponica*)

1974: 9/6 1 ad St. Ekkerøya, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 7 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya.

LILLE REGNSPOVE (*Numenius phaeopus*)

1974: 9/6 1 Nesseby, Varangerhalvøya, 9/6 1 Skallneset, Varangerhalvøya, 10/6 1 Vadsø, Varangerhalvøya, 13/6 1 Ødevatn, Øvre Pasvik.

2007: 5/7 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 6/7 1 Nysetran, Dovrefjell.

2009: 28/6 1 Kroksjøn, Sjusjøen, 1/7 1 Hjerkin, Dovrefjell, 1/7 1 Nysetran, Dovrefjell.

STOR REGNSPOVE (*Numenius arquata*)

1972: 2/7 1 Nordseter, Lillehammer, 6/7 1 Flø, Ulsteinvik, 6/7 20 trk S Runde-Goksøyr, Runde.

1977: 12/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya.

2009: 30/6 1 Fokstumyra, 1/7 1 Oppdøl, Sunndalsøra.

RØDBEN (*Tringa totanus*)

1972: 4/7 3 Nysetran, Dovrefjell, 5/7 1 Grimstadsvatnet, Hareidlandet.

1974: Iagttaget.

1977: 12/6 2 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 18/6 1 Kongsfjordfjel-

let, Varangerhalvøya, 18/6 2 Båtsfjord, Varangerhalvøya.

2009: 28/6 4 Kroksjøn, Sjusjøen, 29/6 1 Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer, 29/6 2 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 2 Fokstumyra.

HVIDKLIRE (*Tringa nebularia*)

1972: 3/7 2 Fokstumyra, Dovrefjell, 4/7 2 Nysetran, Dovrefjell.

1974: 12/6 1 Skogfoss, Øvre Pasvik, 13/6 1 Skogfoss, Øvre Pasvik, 13/6 10 Ødevatn, Øvre Pasvik.

2002: 7/7 1 Nordseter, Lillehammer.

2009: 28/6 2 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 28/6 1 Kroksjøn, Sjusjøen, 29/6 1 Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer, 29/6 1 Abbor-Akksjøn-Stormyra, Nordseter, Lillehammer, 29/6 1 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 3 Fokstumyra, 2/7 1 Fokstumyra, Dovrefjell.

TINKSMED (*Tringa glareola*)

1974: 9/6 2 Nesseby, Varangerhalvøya, 13/6 3 Ødevatn, Øvre Pasvik.

2002: 7/7 2 Nordseter, Lillehammer.

2009: 30/6 1 Fokstumyra.

MUDDERKLIRE (*Actitis hypoleucos*)

1970: 7/7 5 Nordseter og Neveren, Lillehammer, 8/7 6, heraf 2 1k knapt flyvefærdige Mesnafoss, Lillehammer, 9/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 1 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 3 Reinsvatn, Nordseter, Lillehammer, 13/7 2 Nordmesna, Lillehammer, 16/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 4/7 1 Fokstumyra, Dovrefjell, 5/7 2 Grimstadsvatnet, Hareidlandet, 6/7 2 Flø, Ulsteinvik.

1974: 8/6 1 Nuorgam, Polmak, 9/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 1 Ødevatn, Øvre Pasvik.

1977: 15/6 1 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya.

2002: 7/7 1 Nordseter, Lillehammer.

2007: 4/7 1 Nordseter, Lillehammer, 30/6 1 Fokstumyra, 1/7 1 Oppdøl, Sunndalsøra.

2009: 2/7 1 Snøheim, Dovrefjell.

STENVENDER (*Arenaria interpres*)

1972: 6/7 1 Ulsteinvik-Runde, 6/7 4 Runde-Goksøyr, Runde.

1974: 9/6 6 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 11/6 1 Svanevatnet, Varangerhalvøya.

ODINSHANE (*Phalaropus lobatus*)

1974: 9/6 9 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 6 Krampenæs, Varangerhalvøya, 9/6 2 Kiberg, Varangerhalvøya, 10/6 2 Vardø, Varangerhalvøya, 13/6 3 Ødevatn, Øvre Pasvik.

1977: 12/6 1 Polmak, 12/6 16 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 24 Vadsøya, Varangerhalvøya, 12/6 1 Salttjern, Varangerhalvøya, 12/6 6 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 2 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 17 Krampenæs, Varangerhalvøya, 14/6 4 Persfjorden, Varangerhalvøya, 18/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

2009: 30/6 1 hun Fokstumyra.

ALMINDELIG KJOVE (*Stercorarius parasiticus*)

1972: 6/7 1 Flø, Ulsteinvik, 6/7 26 Ulsteinvik-Runde, 6/7 1 Runde-Goksøyr, Runde.

1974: 9/6 4 Kiby, Varangerhalvøya, 9/6 2 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 5 Skallneset, Varangerhalvøya, 9/6 2 Kvalneset, Varangerhalvøya, 9/6 2 Komagvær, Varangerhalvøya, 9/6 1 Langbunæs, Varangerhalvøya, 9/6 1 Svartnæs, Varangerhalvøya, 10/6 12 Laukvik, Varangerhalvøya, 10/6 20 Barvikvatnet, Varangerhalvøya, 10/6 2 Persfjorden, Varangerhalvøya, 10/6 1 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 10/6 1 Vardø, Varangerhalvøya, 11/6 5 Svanevatnet, Varangerhalvøya, 11/6 3 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 12/6 3

Munkfjorden, Neiden, 14/6 8 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 1 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 2 Vadsøya, Varangerhalvøya, 12/6 4 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 2 Skallneset, Varangerhalvøya, 14/6 20+ Langbuneset, Varangerhalvøya, 14/6 2 Svartnes, Varangerhalvøya, 14/6 2 Persfjorden, Varangerhalvøya, 14/6 6 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 15/6 10, heraf 2 ved rede Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 15/6 6 Leirpollskogen, Varangerhalvøya, 16/6 4 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 3 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 5 Syltefjord, Varangerhalvøya, 18/6 3 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 18/6 2 Båtsfjord, Varangerhalvøya, 18/6 5 Syltefjord, Varangerhalvøya.

LILLE KJOVE (*Stercorarius longicaudus*)

1974: 10/6 1 ad Hamningberg, Varangerhalvøya, 11/6 2 ad Svanevatnet, Varangerhalvøya, 11/6 6 ad Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 14/6 8 ad Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 2 ad Polmak, 12/6 1 ad Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 15+ Vadsøya, Varangerhalvøya, 12/6 1 ad St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 2 ad St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 15/6 3 ad Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 16/6 3 ad Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 2 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 3 ad Syltefjord, Varangerhalvøya, 18/6 15 ad Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 18/6 2 Båtsfjord, Varangerhalvøya, 18/6 1 ad Syltefjord, Varangerhalvøya.

HÆTTEMÅGE (*Larus ridibundus*)

1970: 5/7 50+ Oslofjorden, Oslo, 10/7 1 Mjøsa, Lillehammer, 13/7 20+ Nordmesna, Lillehammer.

1974, 1976, 1977, 2002 og 2007: Iagttaget, men ikke noteret.

2009: 27/6 500+ Østensjøvannet, Oslo, 29/6 100+ Lågendeltaet, Lillehammer, 30/6 3 Fokstumyra, 1/7 60+ Nysetran, Dovrefjell, 2/7 5 Anfinn's Bru, Dovrefjell, 2/7 1 Snøheim, Dovrefjell, 2/7 2 Fokstumyra, Dovrefjell, 3/7 15+ Hellesjøvann, Akershus.

STORMMÅGE (*Larus canus*)

1970: 5/7 10+ Oslofjorden, Oslo, 8/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 20+ Mjøsa, Lillehammer, 11/7 5 Reinsvatn, Nordseter, Lillehammer, 13/7 20+ Nordmesna, Lillehammer.

1974, 2002 og 2007: Iagttaget, men ikke noteret.

2009: 27/6 2 Svinesund, 27/6 30+ Østensjøvannet, Oslo, 28/6 3 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 28/6 25+ Kroksjøn, Sjusjøen, 29/6 30+ Lågendeltaet, Lillehammer, 30/6 45 Fokstumyra, 1/7 15+ Oppdøl, Sunndalsøra, 1/7 2 Nysetran, Dovrefjell, 2/7 4 Fokstumyra, Dovrefjell.

SILDEMÅGE (*Larus fuscus*)

1970: 5/7 30+ Oslofjorden, Oslo.

1972: 6/7 5 ad Flø, Ulsteinvik, 6/7 10+ Ulsteinvik-Runde.

2009: 27/6 25+ Østensjøvannet, Oslo.

SØLVMÅGE (*Larus argentatus*)

1970: 5/7 talrig Oslofjorden, Oslo.

1972: 2/7 2 Nordseter, Lillehammer, 3/7 2 Grisungknatten, Dovrefjell, 4/7 1 Nysetran, Dovrefjell, 5/7 20 Grimstadsvatnet, Hareidlandet, 6/7 50+ Flø, Ulsteinvik.

1974, 2002 og 2007: Iagttaget, men ikke noteret.

2009: 27/6 1 Svinesund, 27/6 3 Totenvika, 28/6 3 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 30/6 2 Fokstumyra, 1/7 1 Oppdøl, Sunndalsøra.

GRÅMÅGE (*Larus hyperboreus*)

1977: 14/6 1 2k + 2 3k + 1 imm /ad Kiberg havn, Varangerhalvøya, 18/6 1 2k Syltefjord, Varangerhalvøya.

SVARTBAG (*Larus marinus*)

1972: 5/7 10 Grimstadsvatnet, Hareidlandet, 6/7 1 Ulsteinvik-Runde.

1974: Iagttaget.

1977: 13/6 5 ad St. Ekkerøya, Varangerhalvøya.

2009: 29/6 8 ad Korgen, Lågendeltaet, Lillehammer, 30/6 1 ad Fokstumyra.

RIDE (*Rissa tridactyla*)

1972: 6/7 80+ ad, 2k Flø, Ulsteinvik, 6/7 242 ad, 2k Ulsteinvik-Runde, 6/7 6400+ v/koloni Runde-Goksøyr, Runde.

1974: Iagttaget.

1977: 12/6 3 Nyborg, Varangerhalvøya, 12/6 10000+ St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 10000+ St. Ekkerøya, Varangerhalvøya. Ikke alle fugle er noteret.

FJORDTERNE (*Sterna hirundo*)

1970: 5/7 50+ Oslofjorden, Oslo, 8/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 2 Mjøsa, Lillehammer.

1974: Iagttaget.

2007: 4/7 1 Nordseter, Lillehammer, 5/7 1 Nordseter, Lillehammer, 6/7 20 Fokstumyra, Dovrefjell.

2009: 27/6 3 Østensjøvannet, Oslo, 29/6 3 Lågendeltaet, Lillehammer, 30/6 4 Fokstumyra, 30/6 4 Vålåsjø, Dovrefjell, 3/7 1 mellem Dombås og Lillestrøm, 3/7 3 Hellesjøvann, Akershus.

HAVTERNE (*Sterna paradisaea*)

1972: 6/7 20 Ulsteinvik-Runde, 6/7 10 Runde-Goksøyr, Runde.

1974: Iagttaget.

2009: 3/7 2 Hellesjøvann, Akershus.

ALKEFUGL SP. (*Alcidae non det.*)

1974: Mange tusinder mellem Vardø og Hornøya samt udfor Hamningberg, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 4 Vadsøya, Varangerhalvøya.

LOMVIE (*Uria aalge*)

1974: 10/6 25+ Vardø, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 100+ Hamningsberg, Varangerhalvøya, 18/6 10+ Syltefjord, Varangerhalvøya.

POLARLOMVIE (*Uria lomvia*)

1974: 10/6 2 Vardø, Varangerhalvøya.

Vi tog båden ud til Vardø og kørte op til øens nø-spids, hvor vi havobsede med teleskop. Idag kan man køre hele vejen. Arten yngler bl.a. på Hornøya – ved at kikke på de forbiflyvende alkefugle, er der således mulighed for at plukke enkelte Polarlomvier.

ALK (*Alca torda*)

1972: 6/7 20 Runde-Goksøyr, Runde.

1974: 9/6 11 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 1 Skallneset, Varangerhalvøya, 10/6 30 Vardø, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 1 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 4 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 2 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 4 Skallneset, Varangerhalvøya, 14/6 50+ Hamningsberg, Varangerhalvøya, 18/6 5 Syltefjord, Varangerhalvøya.

TEJST (*Cepphus grylle*)

1974: 9/6 3, heraf 1 på rede St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 9 Skallneset, Varangerhalvøya, 10/6 1 Vardø samt adskillige (flere hundrede) mellem Vardø og Hornøya, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 50+ St. Ekkerøya, Varangerhalvøya (flere reder set), 13/6 100+ St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 2 Langbunes, Varangerhalvøya, 14/6 2 Hamningsberg, Varangerhalvøya.

LUNDE (*Fratercula arctica*)

1972: 6/7 15 Ulsteinvik-Runde, 6/7 400+ Runde-Goksøyr, Runde.

1974: 10/6 10+ Vardø. Adskillige (flere hundrede) mellem Vardø og Hornøya, Varangerhalvøya.

1977: 14/6 46 trækkende ind i fjorden Hamningsberg, Varangerhalvøya.

HULDUE (*Columba oenas*)

1970: 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

RINGDUE (*Columba palumbus*)

1970: 6/7 1 Nordseter, Lillehammer, 6/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 1 Nordseter, Lillehammer, 8/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 9/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 11/7 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 13/7 2 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 10+ Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

1974, 2002 og 2007 : Iagttaget, men ikke noteret.

2009: 27/6 1 Svinesund, 27/6 1 Østensjøvannet, Oslo, 27/6 1 Totenvika, 28/6 1 Nordseter, Lillehammer, 29/6 1 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 3 mellem Lillehammer og Dombås, 1/7 2 Oppdøl, Sunndalsøra.

TYRKERDUE (*Streptopelia decaocto*)

1970: 5/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 3 Nordseter, Lillehammer, 6/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 3 Mjøsa, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

GØG (*Cuculus canorus*)

1972: 2/7 10 Nordseter, Lillehammer, 3/7 2 Fokstumyra, Dovrefjell.

1977: 15/6 1 Leirpollskogen, Varangerhalvøya.

2007: 6/7 2 Nysetran, Dovrefjell.

2009: 28/6 3 Nordseter, Lillehammer, 29/6 4 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 1 Fokstumyra, 1/7 1 Oppdøl, Sunndalsøra, 1/7 1 Hjerkin, Dovrefjell, 1/7 1 Nysetran, Dovrefjell, 2/7 1 Snøheim, Dovrefjell, 2/7 1 Fokstumyra, Dovrefjell, 3/7 1 Hellesjøvann, Akershus.

MOSEHORNUGLE (*Asio flammeus*)

2007: 6/7 1 Fokstumyra, Dovrefjell.

SNEUGLE (*Nyctea scandiaca*)

1974: 14/6 1 ad hun Oarddovarre, Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya (fotodokumenteret / dias).

Arten er idag ret sjælden som ynglefugl i Norge, men den yngler hvert år når byttedyrene har topniveau (Haftorn 1971, NOF 1994). Sidste år hvor arten ynglede på Dovrefjell var i 1979. I 1985 ynglede 18 par i midt-Norge. Vi fandt arten på det indre Varanger, hvor den yngler visse år. Kør ind mod Båtsfjord ad den eneste grusvej der findes. På et tidspunkt kommer man til en vejgaffel, her drejer man til højre mod Båtsfjord. Efter kort tid dukker der et større, stenet og svagt skrånende landskab op på venstre hånd – stort set helt dækket af sne, men med spredte stenvarder. Det er her, at man skal ud af bilen og udvise agtpågivenhed. Fuglen vi så i 1974 kunne vi studere i lang tid - den havde en stor armsvingfjer, som sad løst på fuglen –sad

og ”roterede” i vinden . Da fuglen efter nogen tid fløj et stykke væk gik vi ud til stenvarden – og fandt armsvingfjeren. Den ligger hjemme i skuffen endnu, som et fint minde.

HØGEUGLE (*Surnia ulula*)

1977: 14/6 1 pull / juv 1k fremvist i VW kassevogn, Hamningberg, Varangerhalvøya, af en tysk turist, der havde stjålet ungen fra et ynglepar. Tyveriet blev anmeldt til politiet i Vadsø (til Arnt Hansen, 9800 Vadsø – nummerpladen på bilen var 15890 ZP). Rapportens mest obskure observation. Det vides ikke med sikkerhed om ynglefundet var lokalt.

SURVEUGLE (*Glaucidium passerinum*)

1970: 8/7 1 set kortvarigt flyvende i skumringen efter kl. 22.30 Mesnafoss, Lillehammer, var sandsynligvis denne art.

PERLEUGLE (*Aegolius funereus*)

2009: 27/6 1 Nordseter, Lillehammer.

MURSEJLER (*Apus apus*)

1970: 5/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 1 Nordseter, Lillehammer, 6/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 1 Nordseter, Lillehammer, 8/7 15 Mesnafoss, Lillehammer, 8/7 10+ Mesnafoss, Lillehammer, 9/7 10 Lillehammer, 9/7 15+ Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 5 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 10 Nordseter, Lillehammer, 12/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 10 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 10 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 6 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 50+ Nordseter, Lillehammer, 3/7 20 Dombås og Fokstumyra, Dovrefjell.

2002: Iagttaget, men ikke noteret.

2007: 6/7 20+ Nordseter, Lillehammer.

2009: 27/6 2 Svinesund, 27/6 31 Østensjøvannet, Oslo, 27/6 15 Totenvika, 27/6 3 Nordseter, Lillehammer, 28/6 2 Nordseter, Lillehammer, 30/6 30+ Fokstumyra, 3/7 10+ mellem Dombås og Lillestrøm.

VENDEHALS (*Jynx torquilla*)

2009: 3/7 1 sy ved Fetsund nord for Hellesjøvann, Akershus.

GRÅSPÆTTE (*Picus canus*)

1972: 5/7 5 (2 ad + 3 juv 1k sammen) Sulesund, Sula, Ålesund.

Parret med unger blev set på ned til 25 m afstand og de holdt til i skovkanten, der støder op til færgelejet tæt ved Sulesund. Fuglene var ret støjende og kunne studeres i lang tid mens vi ventede på færgen.

GRØNSPÆTTE (*Picus viridis*)

1972: 2/7 1 Nordseter, Lillehammer.

2009: 29/6 1 Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer.

SORTSPÆTTE (*Dryocopus martius*)

2009: 28/6 1 Nordseter, Lillehammer, 3/7 1 ad ved redehul med 1 1k ved Fetsund nord for Hellesjøvann, Akershus.

STOR FLAGSPÆTTE (*Dendrocopos major*)

2007: 7/7 1 Moelv, Ringsaker, Hedmark.

2009: 29/6 1 Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer.

LILLE FLAGSPÆTTE (*Dendrocopos minor*)

2009: 27/6 1 Østensjøvannet, Oslo.

SANGLÆRKE (*Alauda arvensis*)

1970: 9/7 2 Lillehammer, 10/7 2 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 2 Nordseter, Lillehammer, 13/7 1 Nordmesna, Lillehammer.

1972: 2/7 4 Nordseter, Lillehammer.

1974: 9/6 1 Vadsø, Varangerhalvøya, 9/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 12/6 1 Skogfoss, Øvre Pasvik.

1977: 14/6 2 Persfjorden, Varangerhalvøya.

2009: 3/7 1 Hellesjøvann, Akershus.

HEDELÆRKE (*Lullula arborea*)

2009: 2/7 1 Fokstumyra, Dovrefjell.

Iagttagelsen er lidt interessant, idet fuglen er set nord for det normale udbredelsesområde i Norge – arten har en sydlig udbredelse og når kun lige op i Gudbrandsdalen (Haftorn 1971, NOF 1994).

BJERGLÆRKE (*Eremophila alpestris*)

1974: 9/6 1 Salttjern, Varangerhalvøya, 10/6 1 Skallneset, Varangerhalvøya, 11/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 3, heraf 1 fugl ved rede St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 3 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 15/6 1 han Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 16/6 1 han Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

DIGESVALE (*Riparia riparia*)

1970: 10/7 3 Mjøsa, Lillehammer.

1972: 3/7 10+ Fokstumyra, Dovrefjell.

1974: Iagttaget.

2009: 27/6 1 Østensjøvannet, Oslo, 29/6 2 Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer, 29/6 1 Abbor-Akksjøn-Stormyra, Nordseter, Lillehammer, 30/6 1 Fokstumyra.

LANDSVALE (*Hirundo rustica*)

1970: 5/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 2 Nordseter, Lillehammer, 6/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 5 Nordseter, Lillehammer, 8/7 2 Nordmesna, Lillehammer, 8/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 9/7 5 Lillehammer, 9/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 2 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 5 Nordseter, Lillehammer, 12/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 5 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 10 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 2 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 20+ Nordseter, Lillehammer, 3/7 10 Fokstumyra, Dovrefjell, 6/7 30 Ulsteinvik-Runde.

1974, 1976, 1977, 2002 og 2007: Iagttaget, men ikke noteret. Dog 9/6 1974 1 Skallneset, Varangerhalvøya, er usædvanligt, da arten normalt ikke ses på Varangerhalvøen.

2009: 27/6 13 Østensjøvannet, Oslo, 28/6 5 Nordseter, Lillehammer, 29/6 10+ Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer, 30/6 10+ Fokstumyra, 2/7 5 Snøheim, Dovrefjell, 3/7 2 Hellesjøvann, Akershus.

BYSVALE (*Delichon urbica*)

1970: 5/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 8 Nordseter, Lillehammer, 6/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 20 Nordseter, Lillehammer, 8/7 20 Nordmesna, Lillehammer, 8/7 10 Mesnafoss, Lillehammer, 9/7 5 Lillehammer, 9/7 20+ Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 10+ Mjøsa, Lillehammer, 11/7 20 Nordseter, Lillehammer, 12/7 10 Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 15 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 10 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 10 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 10+ Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 50+ Nordseter, Lillehammer, 3/7 20+ Dombås og Fokstumyra, Dovrefjell, 4/7 20 Rundhø, Ny-

setran og Grisungknatten, Dovrefjell, 5/7 40+ Sulesund, Sula, Ålesund, 6/7 20 v/ reder Flø, Ulsteinvik.

1974: Iagttaget – nordligste fund: 10/6 1 Persfjorden, Varangerhalvøya.

2009: 27/6 2 Totenvika, 28/6 50+ Neverfjell + Nordseter, Lillehammer, 28/6 15+ Kroksjøn, Sjusjøen, 30/6 5 Fokstumyra, 1/7 30 Oppdøl, Sunndalsøra.

SKOVPIBER (*Anthus trivialis*)

1970: 5/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 2 Nordseter, Lillehammer, 6/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 1 Nordseter, Lillehammer, 8/7 2 Nordmesna, Lillehammer, 8/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 9/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 12/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 14/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 3/7 2 Dovrefjell.

1974: 13/6 1 Ødevatn, Øvre Pasvik.

ENGPIBER (*Anthus pratensis*)

1970: 7/7 3 Nordseter, Lillehammer, 11/7 7 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

1972: 2/7 4 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 4/7 150+ Rundhø, Nysetran og Grisungknatten, Dovrefjell.

1974: 9/6 1 Nesseby, Varangerhalvøya, 9/6 1 Vadsø, Varangerhalvøya, 9/6 17 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 5 Krampenæs, Varangerhalvøya, 9/6 1 Skallneset, Varangerhalvøya, 9/6 1 Kvalneset, Varangerhalvøya, 9/6 1 Komagvær, Varangerhalvøya, 9/6 2 Kiberg, Varangerhalvøya, 10/6 1 Vardø, Varangerhalvøya, 10/6 1 Vadsø, Varangerhalvøya, 11/6 6 Svanevatnet, Varangerhalvøya, 11/6 3 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 14/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 15/6 3 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 16/6 2 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 2 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 18/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 19/6 1 Syltefjord, Varangerhalvøya.

2002: 7/7 10+ Nordseter, Lillehammer.

2007: 5/7 15+ Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 6/7 50+ Nysetran, Dovrefjell, 6/7 10 Fokstumyra, Dovrefjell.

2009: 28/6 4 Neverfjell + Nordseter, Lillehammer, 29/6 7 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 45+ Fokstumyra, 1/7 2 Hjerkin, Dovrefjell, 2/7 20+ Snøheim, Dovrefjell, 2/7 10 Fokstumyra, Dovrefjell.

SKÆRPIBER (*Anthus petrosus*)

1972: 6/7 2 Flø, Ulsteinvik, 6/7 4 Runde-Goksøyr, Runde.

1974: 9/6 1 Vestre Jacobselv, Varangerhalvøya.

1977: 14/6 1 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 19/6 1 Syltefjord, Varangerhalvøya.

RØDSTRUBET PIBER (*Anthus cervinus*)

1974: 9/6 5 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 3 Svartnes, Varangerhalvøya, 10/6 2 Laukvik, Varangerhalvøya, 14/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 3 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 1 Skallneset, Varangerhalvøya, 14/6 1 Langbunes, Varangerhalvøya, 15/6 3 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 16/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 1 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 18/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 18/6 1 Båtsfjord, Varangerhalvøya, 19/6 1 Syltefjord, Varangerhalvøya.

GUL VIPSTJERT (*Motacilla flava*)

1970: 11/7 3 Nordseter, Lillehammer.

1972: 2/7 10 Nordseter, Lillehammer.

1974: 9/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 1 Ødevatn, Øvre Pasvik.

2009: 28/6 2 Kroksjøn, Sjusjøen, 29/6 1 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 5 Fokstumyra.

BJERGVIPSTJERT (*Motacilla cinerea*)

2007: 4/7 1 Sarpsborg, Østfold, 6/7 1 han fødrende 1 pull / juv 1k nær Sel og Otta, Rondane.

2009: 29/6 2, heraf 1 hun Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer.

HVID VIPSTJERT (*Motacilla alba*)

1970: 5/7 15+ Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 15, heraf 4 1k Nordseter, Lillehammer, 6/7 6, heraf 2 1k Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 25+ Nordseter, Lillehammer, 8/7 6 Nordmesna, Lillehammer, 8/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 9/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 5 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 10 Nordseter, Lillehammer, 12/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 30+ Nordmesna, Lillehammer, 14/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 5 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 50+ Nordseter, Lillehammer, 3/7 10 Fokstumyra og Dovrefjell, 4/7 10 Rundhø og Nysetran, Dovrefjell, 5/7 10 Sulesund, Sula v/Ålesund, 6/7 20 Runde-Goksøyr, Runde.

1974: Iagttaget.

2002: 4/7 2 Sarpsborg, Østfold. Ikke alle er noteret.

2007: 4/7 1 Nordseter, Lillehammer, 6/7 2 Nysetran, Dovrefjell.

2009: 27/6 6 Østensjøvannet, Oslo, 27/6 3 Nordseter, Lillehammer, 28/6 2 Nordseter + Neverfjell, Lillehammer, 28/6 3 Kroksjøn, Sjusjøen, 29/6 1 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 3 Vålåsjø, Dovrefjell, 1/7 15+ Oppdøl, Sunndalsøra, 1/7 2 Nysetran, Dovrefjell, 2/7 3 Anfinn's Bru, Dovrefjell, 2/7 10+ Snøheim, Dovrefjell, 3/7 2 Hellesjøvann, Akershus.

SILKEHALE (*Bombycilla garrulus*)

1974: 13/6 1 Ødevatn, Øvre Pasvik.

VANDSTÆR (*Cinclus cinclus*)

1970: 6/7 1 ad + 1 1k Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 1 1k Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 1k Mesnafoss, Lillehammer.

2009: 2/7 1 ad Snøheim, Dovrefjell.

GÆRDESMUTTE (*Troglodytes troglodytes*)

1970: 10/7 1 Mjøsa, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 5/7 1 Grimstadsvatnet, Hareidlandet.

2009: 29/6 2 Korgen, Lillehammer.

JERNSURV (*Prunella modularis*)

1970: 6/7 1 Nordseter, Lillehammer, 8/7 1 Nordmesna, Lillehammer, 13/7 1 Nordmesna, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 10+ Nordseter, Lillehammer, 4/7 1 Nysetran, Dovrefjell.

1974: 9/6 1 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 1 Svanvik, Øvre Pasvik.

2009: 28/6 3 Nordseter, Lillehammer, 29/6 3 Korgen, Lillehammer.

Blåhalsen er en af favoritterne i området omkring Fokstua Station – Fokstumyra – 2009 - Sony 50 mm.

RØDHALS (*Erithacus rubecula*)

1970: 6/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 8/7 1 Nordmesna, Lillehammer, 9/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 11/7 1 Nordseter, Lillehammer, 16/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

2009: 28/6 1 Nordseter, Lillehammer, 29/6 3 Korgen, Lillehammer.

BLÅHALS (*Luscinia svecica*)

1970: 7/7 3 – 1 par med 1 pullus – Nordseter, Lillehammer, 11/7 2 hanner Nordseter, Lillehammer.

1972: 3/7 100+ Fokstumyra, Vålåsjø og Grisungknatten, Dovrefjell, heraf flere par med pulli, 4/7 60+ Rundhø, Nysetran og Grisungknatten, Dovrefjell.

1974: 11/6 14 Svanevatnet, Varangerhalvøya, 12/6 1 Bugøyfjord, Sør-Varanger, 12/6 2 Svanvik, Øvre Pasvik, 14/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 14/6 1 han Hamningsberg, Varangerhalvøya, 15/6 4 hanner Gunnargamdalen, Varangerhalvøya.

2002: 6/7 1 Nordseter, Lillehammer.

2007: 6/7 3 hanner + 1 hun med føde Hjerkin, Dovrefjell, 6/7 15+ hanner Fokstumyra, Dovrefjell.

2009: 30/6 21 fordelt på 18 hanner + 3 hunner Fokstumyra, 30/6 1 han Vålåsjø, Dovrefjell, 1/7 1 han Nysetran, Dovrefjell, 2/7 3 hanner Anfinn's Bru, Dovrefjell, 2/7 1 han Snøheim, Dovrefjell, 2/7 8 hanner + 1 hun Fokstumyra, Dovrefjell, 2/7 2 hanner Vålåsjø, Dovrefjell.

Denne pragtfulde art er karakterfugl mange steder i Norge, hvor arten jo generelt er ret almindelig på den rette habitat. Et af de sikre steder for arten, er ca. 100-200 m nord for p-pladsen ved Fokstumyra og desuden langs med stien ud til fugletårnet. Her er arten sikker – og der er mange af dem.

HUSRØDSTJERT (*Phoenicurus ochruros*)

2002: 8/7 2 hanner Lillehammer.

RØDSTJERT (*Phoenicurus phoenicurus*)

1970: 8/7 1 hun Nordmesna, Lillehammer, 11/7 3 Nordseter, Lillehammer, 14/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1974: 12/6 1 Skogfoss, Øvre Pasvik, 13/6 1 Skogfoss, Øvre Pasvik, 13/6 1 Ødevatn, Øvre Pasvik.

2002: 7/7 1 Nordseter, Lillehammer.

2009: 28/6 2 hanner Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

BYNKEFUGL (*Saxicola rubetra*)

1970: 6/7 1 han Nordseter, Lillehammer, 6/7 2 hunner Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 3 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 8/7 2 Nordmesna, Lillehammer, 10/7 1 hun Mjøsa, Lillehammer, 11/7 5 Nordseter, Lillehammer, 13/7 3 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 1 han Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 1 han Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

2002: 7/7 5 Nordseter, Lillehammer.

2007: 4/7 5 Nordseter, Lillehammer.

2009: 1/7 1 Nysetran, Dovrefjell, 2/7 1 Snøheim, Dovrefjell.

STENPIKKER (*Oenanthe oenanthe*)

1970: 5/7 2 Lillehammer, 7/7 25+ Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 10/7 2 1k Mjøsa, Lillehammer, 11/7 30+ Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 13/7 1 Nordmesna, Lillehammer.

1972: 2/7 10 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 3/7 40+ Grisungknatten, Dovrefjell, 4/7 20 Rundhø, Nysetran og Grisungknatten, Dovrefjell.

1974: 8/6 2 Nuorgam, Polmak samt talrig på Varangerhalvøya.

1977: 12/6 2 Nesseby, Varangerhalvøya, 12/6 2 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 1 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 18/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 18/6 1 Båtsfjord, Varangerhalvøya, 19/6 1 Syltefjord, Varangerhalvøya, 19/6 1 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

2002: 7/7 4 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

2007: 5/7 4 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 6/7 3 Nysetran, Dovrefjell.

2009: 28/6 5 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 30/6 1 Fokstumyra, 1/7 1 Hjerkin, Dovrefjell, 2/7 7 Snøheim, Dovrefjell.

RINGDROSSEL (*Turdus torquatus*)

1970: 7/7 2 (1 par) Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 11/7 1 hun Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

1974: 12/6 1 hun Gandvik, Bugøyfjord, Sør-Varanger.

2007: 5/7 1 hun Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

SOLSORT (*Turdus merula*)

1970: 6/7 1 han Mesnafoss, Lillehammer, 8/7 1 Nordmesna, Lillehammer, 13/7 1 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 2 Mesnafoss, Lillehammer.

2007: 5/7 3 Nordseter, Lillehammer.

2009: 27/6 4 Nordseter, Lillehammer, 29/6 5 Abbor-Akksjøn-Stormyra, Nordseter, Lillehammer, 29/6 2 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 1/7 3 Oppdøl, Sunndalsøra.

SJAGGER (*Turdus pilaris*)

1970: 5/7 1 Lillehammer, 5/7 15+ Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 25 (1 rede fundet) Nordseter, Lillehammer, 6/7 6 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 20 Nordseter, Lillehammer, 8/7 5 Nordmesna, Lillehammer, 8/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 9/7 6 Lillehammer, 9/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 2 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 15 Nordseter, Lillehammer, 12/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 20+ Nordmesna, Lillehammer, 14/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 20+ Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 30+ Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 50+ Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 50+ Nordseter, Lillehammer, 3/7 30+ Grisungknatten, Dovrefjell, 4/7 2 Nysetran, Dovrefjell, 5/7 20+ Grimstadsvatnet, Hareidlandet, 6/7 2 Runde-Goksøyr, Runde, 3/7 5 mellom Dombås og Lillestrøm.

1974: Iagttaget.

2002: 8/7 20+ Nordseter, Lillehammer.

2007: 4/7 5 Nordseter, Lillehammer, 5/7 2 Nordseter, Lillehammer, 5/7 10+ Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 6/7 5 Nysetran, Dovrefjell.

2009: 27/6 2 Svinesund, 27/6 1 Pollenvatnet, Ås, 27/6 10+ Totenvika, 28/6 2 Nordseter, Lillehammer, 29/6 13 Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer, 29/6 3 Abbor-Akksjøn-Stormyra, Nordseter, Lillehammer, 29/6 15+ Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 3 Fokstumyra, 1/7 30+ Oppdøl, Sunndalsøra, 1/7 3 Hjerkin, Dovrefjell, 1/7 6 Nysetran, Dovrefjell, 2/7 2 Anfinn's Bru, Dovrefjell, 2/7 15+ Snøheim, Dovrefjell, 2/7 5 Fokstumyra, Dovrefjell, 2/7 5 Vålåsjø, Dovrefjell, 3/7 1 Hellesjøvann, Akershus.

SANGDROSSEL (*Turdus philomelos*)

1970: 6/7 2 Mesnafoss, Lillehammer.

2009: 27/6 2 Nordseter, Lillehammer, 27/6 2 Nordseter, Lillehammer, 1/7 1 Oppdøl, Sunndalsøra.

VINDROSSEL (*Turdus iliacus*)

1970: 5/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 1 ad + 1 1k Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 1 Nordseter, Lillehammer, 9/7 1 Lillehammer, 11/7 2 Nordseter, Lillehammer, 13/7 1 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 2 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 1 Nordseter, Lillehammer.

1974: Iagttaget, men ikke noteret.

1977: 15/6 1 Leirpollskogen, Varangerhalvøya, 17/6 1 Syltefjord, Varangerhalvøya, 18/6 1 Båtsfjord, Varangerhalvøya, 19/6 1 Syltefjord, Varangerhalvøya.

2007: 4/7 2 Nordseter, Lillehammer, 5/7 2 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 6/7 1 Fokstumyra, Dovrefjell.

2009: 27/6 3 Nordseter, Lillehammer, 29/6 2 Abbor-Akksjøn-Stormyra, Nordseter, Lillehammer, 29/6 2 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 13 Fokstumyra, 1/7 2 Oppdøl, Sunndalsøra, 1/7 1 Nysetran, Dovrefjell, 2/7 1 Snøheim, Dovrefjell, 2/7 2 Fokstumyra, Dovrefjell, 2/7 1 Vålåsjø, Dovrefjell.

MISTELDROSSEL (*Turdus viscivorus*)

1970: 7/7 1 Nordseter, Lillehammer, 11/7 1 Nordseter, Lillehammer, 12/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 1 Nordmesna, Lillehammer.

RØRSANGER (*Acrocephalus scirpaceus*)

2009: 3/7 2 Hellesjøvann, Akershus.

GULBUG (*Hippolais icterina*)

2009: 27/6 1 Østensjøvannet, Oslo.

GÆRDESANGER (*Sylvia curruca*)

1970: 5/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 15+ Nordseter, Lillehammer, 9/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7

1 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 1 Nordseter, Lillehammer, 16/7 2 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 1 Nordseter, Lillehammer.

2009: 27/6 2 Nordseter, Lillehammer, 28/6 1 Nordseter, Lillehammer, 29/6 1 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 1 Fokstumyra.

TORNSANGER (*Sylvia communis*)

1970: 6/7 1 Nordseter, Lillehammer, 7/7 2 Nordseter, Lillehammer, 16/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 10+ Nordseter, Lillehammer, 5/7 1 Grimstadsvatnet, Hareidlandet.

2009: 27/6 3 Østensjøvannet, Oslo, 27/6 2 Totenvika.

HAVESANGER (*Sylvia borin*)

1970: 8/7 1 Nordmesna, Lillehammer.

2009: 29/6 2 Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer.

Forbavsende få bemærket – arten er ellers vidt udbredt i Sydnorge og når faktisk helt op til Øvre Pasvik (Haftorn 1971, NOF 1994). Arten er slet ikke noteret i 2002 og 2007, hvor vi ellers var i den rigtige habitat for arten.

MUNK (*Sylvia atricapilla*)

1970: 6/7 1 han Mesnafoss, Lillehammer, 8/7 1 han Nordmesna, Lillehammer, 9/7 1 han Mesnafoss, Lillehammer, 12/7 1 han Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 1 han Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

2002: 7/7 2 Nordseter, Lillehammer.

2007: 6/7 2 hanner nær Otta, Rondane, 6/7 1 han Fokstumyra, Dovrefjell.

2009: 27/6 2 Pollenvatnet, Ås, 27/6 6 Østensjøvannet, Oslo, 29/6 2 Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer, 29/6 1 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 2 mellem Lillehammer og Dombås, 1/7 2 Oppdøl, Sunndalsøra, 3/7 2 Hellesjøvann, Akershus.

GRANSANGER (*Phylloscopus collybita*)

1970: 10/7 1 Mjøsa, Lillehammer.

1972: 5/7 1 Grimstadsvatnet, Hareidlandet.

2009: 1/7 4 Oppdøl, Sunndalsøra, 3/7 1 Hellesjøvann, Akershus.

Ikke mange, men hænger sikkert sammen med, at arten ikke findes i den nordlige Gudbrandsdal og på Dovrefjell – mangler også i Varangerområdet (Haftorn 1971, NOF 1994).

LØVSANGER (*Phylloscopus trochilus*)

1970: 5/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 1 Nordseter, Lillehammer, 6/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 3 Nordseter, Lillehammer, 8/7 2 Nordmesna, Lillehammer, 8/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 9/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 2 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 1 Nordseter, Lillehammer, 12/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 20+ Nordseter, Lillehammer, 3/7 20+ Fokstumyra og Dovrefjell, 4/7 10 Nysetran, Rundhø og Vålåsøen, Dovrefjell, 5/7 10 Grimstadsvatnet, Hareidlandet, 14/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1974 og 2002: Iagttaget, men ikke noteret.

2007: 5/7 10 Nordseter, Lillehammer.

2009: 27/6 2 Østensjøvannet, Oslo, 27/6 1 Totenvika, 28/6 10+ Nordseter, Lillehammer, 30/6 10 Fokstumyra, 1/7 10+ Oppdøl, Sunndalsøra, 1/7 1 Hjerkin, Dovrefjell, 1/7 1 Nysetran, Dovrefjell, 2/7 3 Snøheim, Dovrefjell, 2/7 5 Fokstumyra, Dovrefjell, 3/7 2 Hellesjøvann, Akershus.

FUGLEKONGE (*Regulus regulus*)

1970: 5/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 10+ Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 2 Nordseter, Lillehammer, 8/7 2 Nordmesna, Lillehammer, 9/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 14/7 2 Mesnafoss, Lillehammer.

2007: 5/7 5+ Sjusjøen, Lillehammer.

2009: 27/6 2 Totenvika, 27/6 2 Nordseter, Lillehammer, 28/6 3 Nordseter, Lillehammer, 29/6 2 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 3 mellom Lillehammer og Dombås.

GRÅ FLUESNAPPER (*Muscicapa striata*)

1970: 5/7 6 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 1 Nordseter, Lillehammer, 6/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 1 Nordseter, Lillehammer, 8/7 10+ Nordmesna, Lillehammer, 8/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 9/7 2 Lillehammer, 9/7 4 – 1 par med 2 pulli 1k Mesnafoss, Lillehammer, 11/7 1 Nordseter, Lillehammer, 13/7 10 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 20+ Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 10+ Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 5/7 1 Grimstadsvatnet, Hareidlandet.

1974: 13/6 3 Ødevatn, Øvre Pasvik.

2009: 29/6 1 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen.

BROGET FLUESNAPPER (*Ficedula hypoleuca*)

1970: 5/7 2 hanner Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 2 (1 par) Mesnafoss, Lillehammer, 8/7 1 Nordmesna, Lillehammer, 8/7 1 hun Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 2 Mjøsa, Lillehammer, 12/7 1 han Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 3 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 5/7 1 hun Grimstadsvatnet, Hareidlandet.

2007: 5/7 1 han Nordseter, Lillehammer.

2009: 1/7 4 hanner Oppdøl, Sunndalsøra.

LAPMEJSE (*Parus cinctus*)

1974: 13/6 1 ad Ødevatn, Øvre Pasvik.

Vi fant denne art ved at trave rundt i skovene omkring Ødevatn, den sydlige del av Øvre Pasvik. Et av de klassiske steder for denne art. Arten skulle også finnes helt nede ved Dovrefjell, men der har vi aldri selv sett den (Haftorn 1971, NOF 1994).

SUMPMEJSE (*Parus palustris*)

1970: 8/7 3 Nordmesna, Lillehammer, 12/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 2 Mesnafoss, Lillehammer.

Bemærkelsesverdigt, at arten ikke er sett i 1972, 2002, 2007 og 2009, hvor vi besøgte habitater med potensialer for arten.

FYRREMEJSE (*Parus montanus*)

1970: 6/7 10 (2 ad, 8 1k) Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 6 Nordseter, Lillehammer, 13/7 12 Nordmesna, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 6 Mesnafoss, Lillehammer.

2002: 7/7 15+ Nordseter, Lillehammer, 8/7 4 Maihaugen, Lillehammer, 8/7 2 Nordseter, Lillehammer.

2007: 5/7 6 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 5/7 1 Sjusjøen, Lillehammer.

2009: 28/6 3 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 29/6 1 Korgen, Lillehammer, 29/6 1 Abbor-Akksjøen-Stormyra, Nordseter, Lillehammer, 1/7 4 Oppdøl, Sunndalsøra.

TOPMEJSE (*Parus cristatus*)

1970: 6/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 14/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 2 ad + 4 juv 1k Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

2007: 5/7 1 Nordseter, Lillehammer.

SORTMEJSE (*Parus ater*)

1970: 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 2 Mesnafoss, Lillehammer.

2009: 28/6 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

BLÅMEJSE (*Parus caeruleus*)

1970: 5/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 1 1k Mjøsa, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 2 Mesnafoss, Lillehammer.

1972, 2002, 2007: Iagttaget, men ikke noteret.

2009: 27/6 1 Østensjøvannet, Oslo, 29/6 25+ Korgen, Lillehammer, 1/7 25+ Oppdøl, Sunndalsøra.

MUSVIT (*Parus major*)

1970: 5/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 2 Nordseter, Lillehammer, 6/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 1 Nordseter, Lillehammer, 8/7 2 Nordmesna, Lillehammer, 9/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 2 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 1 Nordseter, Lillehammer, 13/7 3 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 5/7 3 Grimstadsvatnet, Hareidlandet.

2009: 28/6 1 Nordseter, Lillehammer.

SPÆTMEJSE (*Sitta europaea*)

2009: 27/6 27/6 1 Østensjøvannet, Oslo, 1/7 3 Oppdøl, Sunndalsøra.

TRÆLØBER (*Certhia familiaris*)

2009: 27/6 1 Østensjøvannet, Oslo, 1/7 1 Oppdøl, Sunndalsøra.

RØDRYGGET TORNSKADE (*Lanius collurio*)

1970: 17/7 1 han Mesnafoss, Lillehammer.

STOR TORNSKADE (*Lanius excubitor*)

1974: 13/6 1 Ødevatn, Øvre Pasvik.

LAVSKRIGE (*Perisoreus infaustus*)

1970: 17/7 2 Mesnafoss, Lillehammer.

SKOVSKADE (*Garrulus glandarius*)

1970: 8/7 3 Nordmesna, Lillehammer, 13/7 20+ Nordmesna, Lillehammer.

HUSSKADE (*Pica pica*)

1970: 5/7 10+ Lillehammer, 6/7 3 Nordseter, Lillehammer, 6/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 3 Nordseter, Lillehammer, 8/7 1 Nordmesna, Lillehammer, 9/7 1 Lillehammer, 9/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 2 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 2 Nordseter, Lillehammer, 12/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 10 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 20+ Nordseter, Lillehammer, 3/7 2 Dovrefjell, 5/7 2 Sulesund, Sula, Ålesund, 6/7 10 Flø, Ulsteinvik.

1974: 9/6 1 Nesseby, Varangerhalvøya, 9/6 20+ Vestre Jacobselv, Varangerhalvøya, 9/6 2 Svartnes, Varan-

gerhalvøya, 10/6 1 Hamningberg, Varangerhalvøya, 10/6 1 Vardø, Varangerhalvøya, 12/6 2 Skogfoss, Øvre Pasvik, 13/6 5 Skogfoss, Øvre Pasvik.

2007: 4/7 3 Nordseter, Lillehammer.

2009: 27/6 1 Svinesund, 27/6 6 Østensjøvannet, Oslo, 28/6 2 Nordseter, Lillehammer, 29/6 7 Korgen, Lågendeltaget, Lillehammer, 30/6 3 mellom Lillehammer og Dombås, 2/7 2 Fokstumyra, Dovrefjell.

NØDDEKRIGE (*Nucifraga caryocatactes*)

2002: 8/7 1 Maihaugen, Lillehammer.

ALLIKE (*Corvus monedula*)

1970: 6/7 2 Nordseter, Lillehammer.

1972: 3/7 1 Dombås.

2009: 3/7 1 Hellesjøvann, Akershus.

Arten har en meget begrenset udbredelse i Norge, og den findes næsten kun omkring Akershus og Østfold og lidt op i Gudbrandsdalen (Haftorn 1971, NOF 1994).

RÅGE (*Corvus frugilegus*)

2009: 27/6 1 Totenvika.

GRÅKRAGE (*Corvus corone*)

1970: 5/7 5 Lillehammer, 5/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 5 Nordseter, Lillehammer, 6/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 6 Nordseter, Lillehammer, 8/7 10 Nordmesna, Lillehammer, 9/7 3 Lillehammer, 9/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 3 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 3 Nordseter, Lillehammer, 12/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 10 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 10 Nordseter, Lillehammer, 3/7 10 Dovrefjell, 5/7 20 Grimstadsvatnet, Hareidlandet, 6/7 50+ Flø, Ulsteinvik.

1974, 1976, 1977 og 2002: Iagttaget, men ikke noteret.

2007: 6/7 10+ nær Otta, Rondane.

2009: 27/6 1 Pollenvatnet, Ås, 27/6 4 Totenvika, 28/6 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 28/6 2 Kroksjøen, Sjusjøen, 29/6 3 Korgen, Lillehammer, 29/6 2 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 2 Fokstumyra, 1/7 3 Oppdøl, Sunndalsøra, 2/7 2 Fokstumyra, Dovrefjell, 3/7 10+ Hellesjøvann, Akershus.

RAVN (*Corvus corax*)

1970: 7/7 1 Nordseter, Lillehammer.

1972: 2/7 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 3/7 4 Fokstumyra og Dovrefjell, 6/7 100+ Flø, Ulsteinvik, 6/7 1 Runde-Goksøyr, Runde.

1974: 9/6 2 Vestre Jacobselv, Varangerhalvøya, 9/6 2 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 2 Kvalneset, Varangerhalvøya, 9/6 1 Kiberg, Varangerhalvøya, 10/6 2 Laukvik, Varangerhalvøya, 10/6 3 Persfjorden, Varangerhalvøya, 10/6 4 Hamningberg, Varangerhalvøya, 10/6 2 Vadsø, Varangerhalvøya, 11/6 2 Svanevatnet, Varangerhalvøya, 11/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 13/6 1 Ødevatn, Øvre Pasvik, 14/6 6 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 15/6 2 Leirpollen, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 4 Utsjoki, 12/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 2 ved rede Skallneset, Varangerhalvøya, 14/6 2 Persfjorden, Varangerhalvøya, 14/6 2 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 15/6 4 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 15/6 1 Leirpollskogen, Varangerhalvøya, 16/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 2 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 5 Syltefjord, Varangerhalvøya, 17/6 2 Båtsfjord, Varangerhalvøya, 18/6 1 Båtsfjord, Varangerhalvøya, 18/6 2 Syltefjord, Varangerhalvøya.

2002: 6/7 1 Nordseter, Lillehammer.

2007: 4/7 1 Oslo, 5/7 2 Nordseter, Lillehammer, 6/7 4 mellom Lillehammer og Dombås.

2009: 29/6 2 Abbor-Akksjøn-Stormyra, Nordseter, Lillehammer, 1/7 2 Nysetran, Dovrefjell, 2/7 2 Snøheim, Dovrefjell.

STÆR (*Sturnus vulgaris*)

1970: 5/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 30+ Nordseter, Lillehammer, 6/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 100 Nordseter, Lillehammer, 8/7 10 Nordmesna, Lillehammer, 10/7 2 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 10 Nordseter, Lillehammer, 13/7 2 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 5 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 3/7 1 Dombås, Dovrefjell, 6/7 1 Flø, Ulsteinvik, 6/7 200 Runde-Goksøyr, Runde.

1974, 1976, 1977, 2002 og 2007: Iagttaget, men antal ikke noteret.

2009: 27/6 25 Østensjøvannet, Oslo, 27/6 1 Totenvika.

SKOVSPURV (*Passer montanus*)

1970: 6/7 1 Nordseter, Lillehammer.

1974: Iagttaget.

2009: 27/6 2 Østensjøvannet, Oslo.

GRÅSPURV (*Passer domesticus*)

1970: 6/7 30+ Nordseter, Lillehammer, 7/7 10 Nordseter, Lillehammer, 10/7 20+ Mjøsa, Lillehammer, 11/7 2 Nordseter, Lillehammer, 13/7 7 Nordmesna, Lillehammer, 15/7 10 Mesnafoss, Lillehammer.

1974: Nordligste fund blev 14/6 1 Båtsfjord, Varangerhalvøya.

2009: 27/6 2 Østensjøvannet, Oslo, 29/6 3 mellom Lillehammer og Dombås, 3/7 1 Hellesjøvann, Akershus.

BOGFİNKE (*Fringilla coelebs*)

1970: 5/7 3 Oslo, 5/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 10 Nordseter, Lillehammer, 6/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 2 Nordseter, Lillehammer, 8/7 4 Mesnafoss, Lillehammer, 9/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 2 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 1 Nordseter, Lillehammer, 12/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 3 Nordmesna, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 2 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 2 Nordseter, Lillehammer, 3/7 2 Fokstumyra, Dovrefjell.

2007: 5/7 15+ Nordseter, Lillehammer.

2009: 28/6 2 Nordseter, Lillehammer, 29/6 2 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 1/7 1 Nysetran, Dovrefjell.

KVÆKERFINKE (*Fringilla montifringilla*)

1970: 6/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 2 Nordseter, Lillehammer, 11/7 6 Nordseter, Lillehammer, 13/7 2 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 2/7 10 Nordseter, Lillehammer, 3/7 50+ Dombås og Fokstumyra, Dovrefjell, 4/7 2 Nysetran, Dovrefjell.

1974: 7/6 2 Nuorgam, Polmak, 9/6 1 Nesseby, Varangerhalvøya, 9/6 1 Svartnes, Varangerhalvøya, 10/6 1 Hamningberg, Varangerhalvøya, 10/6 2 Vadsø, Varangerhalvøya, 11/6 2 Svanevatnet, Varangerhalvøya, 12/6 2 Svanvik, Øvre Pasvik, 12/6 6 Skogfoss, Øvre Pasvik, 13/6 3 Skogfoss, Øvre Pasvik, 13/6 17 Ødevatn, Øvre Pasvik.

1977: 15/6 1 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 17/6 1 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 1 Syltefjord, Varangerhalvøya, 18/6 1 Båtsfjord, Varangerhalvøya, 19/6 1 Syltefjord, Varangerhalvøya.

2002: 7/7 3 Nordseter, Lillehammer.

2009: 27/6 1 Nordseter, Lillehammer, 28/6 1 Nordseter, Lillehammer, 28/6 1 Kroksjøn, Sjusjøen, 29/6 1 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 2 Fokstumyra, 1/7 1 Oppdøl, Sunndalsøra.

GRØNIRISK (*Carduelis chloris*)

1970: 6/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 1 Nordseter, Lillehammer, 8/7 1 Nordmesna, Lillehammer, 13/7 8 Nordmesna, Lillehammer, 16/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

2009: 27/6 1 Østensjøvannet, Oslo, 28/6 4 Nordseter, Lillehammer, 29/6 2 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen.

GRØNSISKEN (*Carduelis spinus*)

1970: 5/7 15 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 6 Nordseter, Lillehammer, 6/7 8 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 20 Nordseter, Lillehammer, 8/7 20+ Nordmesna, Lillehammer, 9/7 3 Lillehammer, 9/7 15+ Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 15+ Mjøsa, Lillehammer, 11/7 3 Nordseter, Lillehammer, 12/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 30 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 15 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 30+ Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 30+ Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 5/7 2 Sulesund, Sula, Ålesund, 5/7 10 Grimstadsvatnet, Hareidlandet.

2002: 8/7 2 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

2007: 4/7 1 Nordseter, Lillehammer, 5/7 1 Nordseter, Lillehammer.

2009: 27/6 1 Østensjøvannet, Oslo, 27/6 1 Nordseter, Lillehammer, 28/6 12 Nordseter, Lillehammer, 28/6 2 Kroksjøn, Sjusjøen, 29/6 1 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 30/6 1 Fokstumyra, 1/7 15+ Oppdøl, Sunndalsøra, 3/7 2 Hellesjøvann, Akershus.

TORNIRISK (*Carduelis cannabina*)

1970: 7/7 1 han Nordseter, Lillehammer.

2009: 1/7 2 Oppdøl, Sunndalsøra.

I Norge forekommer Tornirisk næsten kun omkring Oslo og den sydlige del af Gudbrandsdalen (Haftorn 1971, NOF 1994), så observationen fra Oppdøl, er lidt usædvanlig.

BJERGIRISK (*Carduelis flavirostris*)

1972: 6/7 90 Runde-Goksøyr, Runde.

1974: 9/6 2 Nesseby, Varangerhalvøya.

2009: 1/7 2 Oppdøl, Sunndalsøra.

GRÅSISKEN (*Carduelis flammea*)

1970: 13/7 2 1k Nordmesna, Lillehammer.

1974: 8/6 1 Nuorgam, Polmak, 9/6 10 Nesseby, Varangerhalvøya, 9/6 1 Vestre Jacobselv, Varangerhalvøya, 9/6 6 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 2 Krampenæs, Varangerhalvøya, 9/6 1 Skallneset, Varangerhalvøya, 9/6 1 Langbunæs, Varangerhalvøya, 9/6 1 Svartnes, Varangerhalvøya, 10/6 1 Laukvik, Varangerhalvøya, 10/6 1 Vardø, Varangerhalvøya, 10/6 38 Vadsø, Varangerhalvøya, 11/6 30 Svanevatnet, Varangerhalvøya, 12/6 1 Gandvik, Bugøyfjord, 12/6 5 Svanvik, Øvre Pasvik, 12/6 2 Skogfoss, Øvre Pasvik, 13/6 5 Skogfoss, Øvre Pasvik, 13/6 6 Ødevatn, Øvre Pasvik, 14/6 2 Båtsfjord, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 1 Utsjoki, 12/6 1 Nyborg, Varangerhalvøya, 13/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 1 Langbunæs, Varangerhalvøya, 15/6 2 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 15/6 2 Leirpollskogen, Varangerhalvøya, 16/6 1 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 1 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 19/6 1 Syltefjord, Varangerhalvøya.

2002: 6/7 10+ Nordseter, Lillehammer, 7/7 10 Nordseter, Lillehammer.

2007: 4/7 2 Nordseter, Lillehammer, 5/7 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 6/7 2 Fokstumyra, Dovrefjell.

2009: 28/6 2 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 30/6 3 Fokstumyra, 1/7 1 Oppdøl, Sunndalsøra, 2/7 5 Snøheim, Dovrefjell, 2/7 2 Fokstumyra, Dovrefjell, 2/7 4 Vålåsø, Dovrefjell.

HVIDSISKEN (*Carduelis hornemanni*)

1974: 11/6 3 Svanevatnet, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 6 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 17/6 1 Syltefjord, Varangerhalvøya, 18/6 4 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 18/6 3 Båtsfjord, Varangerhalvøya.

KARMINDOMPAP (*Carpodacus erythrurus*)

2009: 28/6 1 han syng. Gjesbuåsen, Sjusjøen.

KROGNÆB (*Pinicola enucleator*)

1970: 7/7 1 ad han fordrende 1 juv 1k mellom Neverfjell og Nordseter, Lillehammer (fotodokumentert / dias), 11/7 2 – han + hun Nordseter, Lillehammer.

2002: 7/7 1 ad han + 1 hun mellom Neverfjell og Nordseter, Lillehammer - på få meters afstand i meget lang tid. Meget tillidsfulde.

2009: 28/6 1 2k han + 2 hunner set i samlet flok, Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

I Norge er Krognæb meget fåtallig, men yngler hvert år meget spredt i Finnmarken og Øvre Pasvik – der er også enkelte ynglefund næsten årlig i Oppland og Hedmark. Vores ynglefund fra 1970 var det sydligste ynglebevis for arten i Skandinaviens dengang, men der er gjort flere sikre fund sidenhen (Haftorn 1971, NOF 1994). Under den norske atlas-undersøgelse var der kun 17 sikre ynglefund i hele landet.

En god lokalitet – og relativt sikker – er området mellom Nordseter og Neverfjell. Vi har konstateret arten på denne strækning 3 gange ud af 7 mulige – som det fremgår i 1970, 2002 og 2009. Hver gang har vi startet fra Nordseter Fjellstue og taget den normale travetur gennem skoven, myren og videre op på fjeldet. Fuglene er set det næsten samme sted hver gang. På turen kommer man til en lille træbro, der fører over en bæk der løber ud i Nevelvatn (lille sø). Der er kun den samme bro. Krognæbene er hver gang fundet ca. 200-300 m før man når broen i skoven, hvor der er en fin bundvegetation med bær- og pilebuske og spredte graner og fyrretræer. Fuglene har været tillidsfulde og nemme at fotografere.

LILLE KORSNÆB (*Loxia curvirostra*)

1970: 8/7 2 Mesnafoss, Lillehammer.

2002: 6/7 5 Nordseter, Lillehammer, 8/7 5 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

2007: 5/7 1 Nordseter, Lillehammer, 5/7 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

2009: 28/6 6 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

STOR KORSNÆB (*Loxia pytyopsittacus*)

2009: 29/6 4 i flok Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen.

DOMPAP (*Pyrrhula pyrrhula*)

1970: 5/7 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 1 Nordseter, Lillehammer, 7/7 2 Nordseter, Lillehammer, 9/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 12/7 2 ad med 5 pulli 1k Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 2 Nordmesna. Lillehammer, 14/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

1972: 5/7 1 Grimstadsvatnet, Hareidlandet.

2009: 27/6 1 Totenvika, 28/6 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer.

LAPLANDSVÆRLING (*Calcarius lapponicus*)

1972: 4/7 30+ Rundhø, Nysetran og Grisungknatten, Dovrefjell.

1974: 9/6 1 Langbunæs, Varangerhalvøya, 9/6 2 Kiberg, Varangerhalvøya, 9/6 1 Svartnes, Varangerhalvøya,

10/6 6 Laukvik, Varangerhalvøya, 10/6 1 Barvikvatnet, Varangerhalvøya, 10/6 1 Persfjorden, Varangerhalvøya, 10/6 2 Hamningberg, Varangerhalvøya, 10/6 5 Vardø, Varangerhalvøya, 10/6 1 Vadsø, Varangerhalvøya, 11/6 26 Svanevatnet, Varangerhalvøya, 11/6 17 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 14/6 56 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 12/6 10 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 13/6 3 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 14/6 1 ved rede med 6 æg Langbunes, Varangerhalvøya, 14/6 1 Svartnes, Varangerhalvøya, 15/6 2 Gunnargamdalen, Varangerhalvøya, 16/6 5 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 1 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 2 Syltefjord, Varangerhalvøya, 18/6 10+ (rede fundet med 7 æg) Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

2007: 6/7 2 Nysetran, Dovrefjell.

I de senere år har det været utroligt småt med Lapværlinger på Dovrefjell. Vi talte med en lokal ornitolog i juni 2009 som fortalte, at arten er forsvundet fra store dele af Sydnorge uden at man kan give en forklaring på hvorfor.

SNESPURV (*Plectrophenax nivalis*)

1974: 9/6 1 St. Ekkerøya, Varangerhalvøya, 9/6 6 Skallneset, Varangerhalvøya, 9/6 2 Kvalneset, Varangerhalvøya, 9/6 4 Kiberg, Varangerhalvøya, 10/6 3 Laukvik, Varangerhalvøya, 10/6 1 Barvikvatnet, Varangerhalvøya, 10/6 1 Persfjorden, Varangerhalvøya, 10/6 30 Hamningberg, Varangerhalvøya, 10/6 2 Vardø, Varangerhalvøya, 11/6 1 Svanevatnet, Varangerhalvøya, 14/6 36 Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya.

1977: 14/6 1 Langbunes, Varangerhalvøya, 14/6 1 Kiberg havn, Varangerhalvøya, 14/6 1 Svartnes, Varangerhalvøya, 14/6 1 Persfjorden, Varangerhalvøya, 14/6 1 Hamningsberg, Varangerhalvøya, 16/6 30+ Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 10+ Båtsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 17/6 2 Syltefjord, Varangerhalvøya, 18/6 5 Kongsfjordfjellet, Varangerhalvøya, 19/6 5+ Syltefjord, Varangerhalvøya.

GULSPURV (*Emberiza citrinella*)

1970: 5/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 6/7 3 Nordseter, Lillehammer, 6/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 7/7 1 Nordseter, Lillehammer, 8/7 2 Nordmesna, Lillehammer, 9/7 2 Lillehammer, 9/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 10/7 1 Mjøsa, Lillehammer, 11/7 5 Nordseter, Lillehammer, 12/7 1 Mesnafoss, Lillehammer, 13/7 5 Nordmesna, Lillehammer, 14/7 2 Mesnafoss, Lillehammer, 15/7 3 Mesnafoss, Lillehammer, 16/7 5 Mesnafoss, Lillehammer, 17/7 3 Mesnafoss, Lillehammer.

2009: 27/6 2 Totenvika, 27/6 1 Nordseter, Lillehammer, 28/6 1 Neverfjell, Nordseter, Lillehammer, 28/6 1 Kroksjøn, Sjusjøen, 29/6 3 Kuåsen-Gjesbuåsen, Sjusjøen, 3/7 1 Hellesjøvann, Akershus.

DVÆRGVÆRLING (*Emberiza pusilla*)

1974: 12/6 2 syng hanner Svanvik, Øvre Pasvik (fotos / dias).

Fuglene holdt til i et område med birke- og pilekrat lige ved vejen nær Svanvik. Kunne fotograferes direkte fra vejen.

RØRSPURV (*Emberiza schoeniclus*)

1970: 7/7 5 Nordseter, Lillehammer, 8/7 1 Nordmesna, Lillehammer, 11/7 10 Nordseter, Lillehammer.

1972: 2/7 50+ Nordseter, Lillehammer, 3/7 20+ Fokstumyra, Dovrefjell, 4/7 10+ Rundhø, Nysetran og Grisungknatten, Dovrefjell.

1974: 11/6 1 Svanevatnet, Varangerhalvøya.

2002: 6/7 3 Nordseter, Lillehammer, 2/7 1 Snøheim, Dovrefjell.

2009: 27/6 3 Østensjøvannet, Oslo, 27/6 1 Nordseter, Lillehammer, 28/6 9 Neverfjell + Nordseter, Lillehammer, 30/6 35+ Fokstumyra, 30/6 8 Fokstumyra, 1/7 6 Nysetran, Dovrefjell, 2/7 1 Snøheim, Dovrefjell, 2/7 3 Fokstumyra, Dovrefjell, 3/7 1 Hellesjøvann, Akershus.

Iagttagelser af pattedyr:

SKOVMÅR (Martes martes)

1970: 16/7 1 Mesnafoss, Lillehammer.

GRÆVLING (Meles meles)

2009: 3/7 1 ad fundet død mellem Dombås og Lillestrøm ved byen Espa.

RØD RÆV (Vulpes vulpes)

1974 og 1977: Iagttaget flere gange.

POLARRÆV (Alopex lagopus)

1974 og 1977: Iagttaget Finnmarken og Varangerhalvøya.

EGERN (Sciurus vulgaris)

1970: 6/7 2 Nordseter, Lillehammer.

2009: 30/6 1 mellem Dombås og Dovrefjell.

LEMMING (Lemmus lemmus)

1974: Iagttaget på Varangerhalvøya.

RØDMUS (Clethrionomys glareolus)

1970: Iagttaget ved Lillehammer.

MARKMUS (Microtus agrestis)

1970: Set ved Lillehammer.

SNEHARE (Lepus timidus)

1974 og 1977: Iagttaget på Varangerhalvøya.

ELG (Alces alces)

2009: 2/7 2 hanner + 4 hunner Fokstumyra, Dovrefjell.

RENSDYR (Rangifer tarandus)

1974, 1976 og 1977: Iagttaget regelmæssigt i Finnmarken, Varangerhalvøya og i 1974 i Øvre Pasvik Nationalpark.

RÅDYR (Capreolus capreolus)

2009: 27/6 1 Sarpsborg, Østfold.

MOSKUSOKSE (Ovibos moschatus)

2009: 1/7 5ad Hjerkin, Dovrefjell, 2/7 13 ad + 4 kalve Snøheim og Hjerkin, Dovrefjell.

En flok Moskusokser ”driver den af” på Hjerkin Skytefelt, Snøheim – juli 2009.

Litteratur:

Haftorn, Svein 1971: Norges Fugler – Oslo.

Samt diverse artikler i Sterna, Cinclus og Vår Fågelfauna 1969 – 1998.